

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, GEGUŽĖS – MAY 11, 2017 • Vol. CVIII Nr. 54

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-10-17

Iki valstybės atkūrimo jubiliejaus liko 280 dienų

NATO vienybė turi būti aiškiai matoma

Prezidentūroje – JAV gynybos sekretoriaus J. Mattis ir Prezidentės D. Grybauskaitės susitikimas.

Roberto Dačkaus nuotr.

Bet kokia Lietuvoje dislokuota amerikiečių ginkluotė bus grynai gynybinio pobūdžio, o konkrečios detalės bus derinamos su Lietuva, sako Vilniuje besilankantis JAV gynybos sekretorius James Mattis.

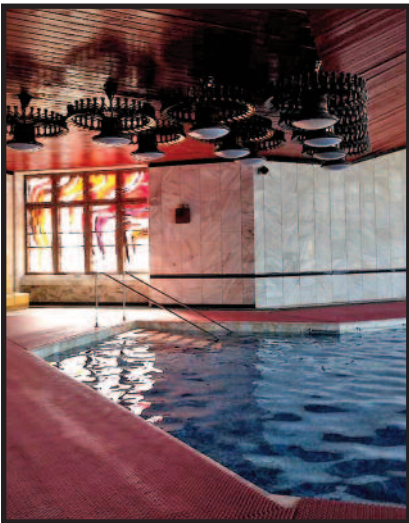
Paprašytas įvertinti galimybę Lietuvoje dislokuoti oro gynybos sistemą „Patriot“, J. Mattis teigė, kad Washingtonas ir Vilnius kartu apsispręs, kokių

konkrečių pajėgumų reikia, norint sustiprinti oro gynybą regione, tačiau atkreipė dėmesį, kad „Patriot“ yra gynybinio pobūdžio ginkluotė.

„Visas pasaulis žino, kad mes dislokuosime tik gynybines sistemas, siekdami užtikrinti, kad suverenumas būtų gerbiamas“, – po susitikimo su Prezidente Dalia Grybauskaite teigė J. Mattis.

– 2 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

„Breznevo vila“
atvira visiems – 8 psl.

„Grażioji dama“
apsigyveno Wacker Dr. – 9 psl.

Lietuvių Fondas nusiteikęs darbingai

Iš k.: LF valdybos pirmininkas Marius Kasniūnas, Fondo narys, LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, JAV LB KV vicepirmininkė informacijai Laima Liutikienė ir LF tarybos pirmininkas Saulius Čyvas.

Arūno Klibo nuotr.

Lietuvių Fondo (LF) 54-asis metinis narių suvažiavimas, surengtas Pasaulio lietuvių centre Lemonte gegužės 6 dieną, pristatė savo veiklą, pagerbė neseniai mirusį LF steigėją dr. Antaną Razmą bei kitus per metus Amžinybėn iškeliavusius organizacijos narius, išrinko naują LF tarybą bei Kontrolės komitetą.

LF taryboje dirbs: Tauras Bublys, Milda Davis, Juozas Kapačinskas, Gintaras Vaišnys ir Dalius F. Vasys. Kontrolės komitete dirbusis Ričardas Chiapetta, Rimas Kapačinskas ir Vacys Juozas Šaulys. Visiems jiems linkime sėkmės.

54-ajame LF suvažiavime taip pat buvo pakeistas or-

ganizacijos įstatų 35-asis paragrafas. Pagal naują paragrafą bus sukurta Pelno skirstymo komisija (buvo – Pelno skirstymo komitetas), kuri vertins paramos prašymus ir juos pateiks LF tarybai patvirtinimui. Kaip ir anksčiau, 3 komisijos narius paskirs LF, kitus 3 – JAV LB. Ši pataisa (praktiškai tik patikslintas pavadinimas) padaryta siekiant suderinti LF įstatymus su pasikeitusiais Iliojaus valstijos įstatymais.

Plačiau apie 54-ąjį LF suvažiavimą – kitame „Draugo“ numeryje.

„Draugo“ info

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Viską, ką tenka išmokti daryti, mes išmokstame darydami – *Aristotelis*

Iš Prancūzijos – viltingos žinios. Prancūzija išsirinko naują Prezidentą. Juo tapo ne su Rusija pusiau atvirai – pusiau slaptai flirtavusi kraštutinių dešiniųjų lyderė Marine Le Pen, o proeuropietišku pažūrių kandidatas Emmanuel Macron.

Džiugu dar ir todėl, kad su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu draugiškus santykius palaikusi, iš Europos Sąjungos (ES) išstoti šalį raginusi kandidatė rinkimuose ženkliai atsiliko nuo ES vienybę išlaikyti siekusio kandidato. Šiandien jau visi žinome: Marine Le Pen nesurinko nė 40 proc. rinkėjų balsų, o E. Macron perkopė 60 proc. barjerą. Žodžiu, atotrūkis milžiniškas.

Tiesa, kai kurie politikos apžvalgininkai sako, esą prorusiška kraštutinių dešiniųjų lyderė niekur nedingo. Jie teisūs. Niekad nesusigundyk atšvęsti pergalės, nes pergalė per daug ilgai besidžiaugiančiųjų dažnai laukia skaudus pralaimėjimas. Bet teisūs ir tie, kurie pastebi: M. Le Pen kritimas per daug akivaizdus, kad būtų galima abejoti Prancūzijos pasirinkimu. Proeuropietišku nuostatų kandidato pergalė net leidžia spėlioti, kad panašiai susiklostys rinkimai ir Vokietijoje – europietiška vienybę išsaugoti trokštanti, kritiškai į Kremlį žvelgianti, bet klaidų dėl masiško emigrantų išleidimo padariusi Angela Merkel nebūtinai pralaimės.

Beje, nepamirškime dar vienos reikšmingos detalės. Rinkimų išvakarėse programišiai įsilaužė į E. Macron ir jo komandos kompiuterius – pavogė šimtus tūkstančių konfidencialių, asmeninių laišku. Pavogti laiški, primaišius ir sąmoningai išgalvotus, ir specialiai sukurtus, buvo išmesti į viešąją erdvę būtent tą valandą, kai E. Macron jau nebegalėjo nei pasiaiškinti, nei pakomentuoti. E. Macron sukompromituoti turėję laiški internete paskelbti likus parai iki rinkimų dienos, kai griežtai draudžiama ir reklama, ir kandidatų kalbos. E. Macron komandai beliko ... tylėti ir laukti atomazgos.

Liūdna žinia rusų programišiams

GINTARAS VIŠOCKAS

Bet nepasitikėjimo šešėlių ant E. Macron švarko mesti turėjusi programišių avantiūra įtakos neturėjo jokios arba ji buvo menkutė. E. Macron tapo neginčijamu lyderiu. Žinoma, labai teisingai pasielgė oficialusis Paryžius, paskelbęs, kad pavogtų elektroninių laišku platintojų laukia griežta baudžiamoji atsakomybė. Ši žinia kai kuriuos Kremliaus šalininkus tikrai sudrausmino. Juk niekas nenori sėdėti belangėje.

Ir vis dėlto E. Macron išrinkimas – tai spjūvis kompiuterines atakas prieš nepalankius Vakarų politikus organizuojančiam Kremlui. Tiesa, Prancūzija nesugebėjo nuo vagystės apsaugoti kandidato į prezidentus elektroninių laišku. Tai akivaizdus Prancūzijos slaptųjų tarnybų „achilo kulnas“. Po amerikietišku skandalu dėl Hillary Clinton elektroninių laišku vagysčių JAV teritorijoje oficialusis Paryžius negalėjo nežinoti apie egzistuojančius pavojus Prancūzijoje. Turėjo ir laiko pasiruošti deramai atremti Rusijos finansuojamų programišių intervencijas. Tikriausiai ėmėsi rimtų darbų. Bet tenka pripažinti, kad neapsisaugojo.

Tačiau laimėtojai neteisiami. Prancūzijos prezidento rinkimai parodė, kad programišių atakos siekiant purve išmurdyti Rusiją kritikuojančius JAV ar ES politikus ne visuomet veiksminga. Gal prancūziška sėkmės istorija atšaldys Rusiją nuo aktyvių internetinių provokacijų Vokietijos rinkimų išvakarėse? Juk programišių atakos – daug kaštuojantis užsiėmimas.

Galų gale E. Macron pergalė – tai spjūvis ir „WikiLeaks“ įkūrėjui Julian Assange. Vogdama slaptus

elektroninius laiškus iš JAV ir Vakarų politikų kompiuterių jo komanda milžiniškos žalos atnešė visam demokratiniam, civilizuotam pasauliui. Nors bandoma lengvatikius įtikinti, esą J. Assange komanda nešališka – vienodai kritiška ir Maskvai, ir Washingtonui, akivaizdu, kad žalos iš pagrobos ir paskui viešai paskelbtos konfidencialios informacijos patyrė tik Vakarai. Rusijos politikų nuostoliai – žymiai menkesni.

Tad turiu vilties, kad pasauliui jau nusibodo Ekvadoro ambasadoje Londone tūnancio J. Assange tendencingos, kryptingos intrigos. J. Assange, žinoma, neigia savo kaltę. Bet sunku patikėti, kad po pasaulį išsibarsčiusi jo komanda niekuo dėta siekiant pakenkti E. Macron laimėti prezidento postą. Labai įdomu bus sužinoti, ar programišiams pavyks pavogti asmeninius A. Merkel laiškus, kai ji sieks Vokietijos kanclerės pareigų. O jei pavyks pagrobti, tai kokį poveikį tie laiški turės vokiečių rinkėjams – atmes juos kaip tendencingus ar priims domėn? Norėtusi, kad Paryžiaus sėkmė pasikartotų ir Berlyne.

Prancūzijos sėkmė svarbi ir Lietuvai. Ne tik todėl, kad ES vienybė – tai saugumo garantas Lietuvai. Paryžiaus atvejis suteikia vilčių, kad 2019-aisiais ir mes išsirinkime tinkamą šalies Prezidentą.

Net nereikia aiškinti – Kremliuje jau senų seniausiai svarstoma, koks lietuvis šiandieninei Rusijai būtų pats priimtinausias. Rusija jokių būdu nenori, kad Lietuva išsirinktų antrąją Dalią Grybauskaitę. Jam naudingiausias būtų prorusiškas. Pavyzdžiui, panašus į Seimo narys Mindaugas Bastis, kuris ne vienerius metus palaikė ryšius su savąja energetinę tvarką Lietuvoje įvesti siekusiais rusų politikais, verslininkais, žvalgybininkais. Rusijai tiktų net ir toks kandidatas, kuris parlamentaro M. Basčio draugystėse su Rusijos atstovais nemato jokių pavojų.

Žodžiu, analizuodami praėjusius prezidento rinkimus Prancūzijoje, prognozuodami būsimus rinkimus Vokietijoje, nepamirškime ir savųjų aktualijų.

NATO vienybė turi būti aiškiai matoma

Atkelta iš 1 psl.

Jis taip pat pabrėžė, kad NATO vienybė ir pasiruošimas gintis neturi kelti abejonių nė vienai valstybei regione, įskaitant ir Rusijos-Baltarusijos „Zapad“ karinių pratybų metu.

Anot J. Mattis, NATO rudenį vykšančių pratybų metu taip pat rengs savo mokymus. „Mūsų dėmesys nukreiptas parodyti NATO vienybę tuo metų laiku ir užtikrinant, kad nebūtų jokių nesusipratimų“, – lankydamasis Pabradės poligone žurnalistams sakė J. Mattis. JAV gynybos sekretorius teigė nesąsunerimęs dėl šių pratybų, nes jos vyksta periodiškai.

Baltarusijos gynybos ministerijos duomenimis, „Zapad“ pratybos vyks rugsėjo 14–20 d. Baltarusijos ir Rusijos teritorijoje nuo Kolos pusiasalio iki Baltarusijos pietinės dalies. Oficialiai skelbiamais duomenimis, jose dalyvaus iki 13 tūkst. karių, o manevrų metu bus tikrinamas Maskvos ir Minsko pajėgų pasiruošimas vykdyti

gynybines užduotis.

Estijos gynybos ministras balandį išpėjo, kad, prisidengiant pratybomis, Rusija Baltarusijos teritorijoje ruošiasi dislokuoti didelį skaičių karių, kurie pasiliks po „Zapad“. Lietuvos žvalgyba „Zapad“ pratybas taip pat yra įvardijusi kaip vieną pagrindinių iššūkių šalies saugumui.

Pastarąjį kartą bendros Rusijos ir Baltarusijos „Zapad“ pratybos vyko 2013 metais. Maskvos pateikiamais duomenimis, jose dalyvavo apie 10 tūkst. karių, tačiau Vakarų šalių žvalgybų skaičiavimais šis skaičius galėjo siekti 45 tūkst.

Stiprins saugumą rytinėje NATO dalyje

JAV gynybos sekretorius pabrėžė ir JAV išpareigojimą stiprinti saugumą rytinėje NATO dalyje. Kad Jungtinės Valstijos yra ištikimos Lietuvos gynybos partnerės ir pasirengusios bet kuriuo metu apginti Lietuvą ir Baltijos

šalis, jei iškiltų tokia būtinybė, J. Mattis patvirtino ir susitikime su krašto apsaugos ministru Raimundu Karobliu.

„Lietuvai stojant į NATO JAV duotas išpareigojimas ginti mus šiandien yra stipresnis nei bet kada. Visos trys Baltijos šalys susiduria su tomis pačiomis grėsmėmis iš Rytų. Labai svarbu, kad ir mūsų saugumo partneriai vienodai supranta mums kylančias grėsmes ir išitraukia į mūsų saugumo stiprinimą“, – po susitikimų sakė R. Karoblis. Pasak jo, Pentagono vado vizitas į vieną iš trijų Baltijos valstybių rodo Lietuvos pastangų stiprinant saugumą regione pripažinimą.

„Atvykau čia klausytis. Viskas labai paprasta: mes esame kartu, tad turime kalbėtis. Nepamirškite, jog esate NATO nariai“, – susitikimų metu sakė gen. J. Mattis.

Dvišaliame susitikime gynybos vadovai aptarė Lietuvos gynybos finansavimo didinimą, bendrą gynybą bei būtinybę stiprinti gynybos pajė-

JAV gynybos sekretorius James Mattis.

G. Ambrazo nuotr.

gumus, taip pat ir oro gynybą bei nuolatinio JAV karių dislokavimo Lietuvoje galimybę. Pabrėžta būtinybė stiprinti visuomenės pasirengimą pasipriešinimui. R. Karoblis pabrėžė, kad Lietuva turi ypač motyvuotą kariuomenę ir stiprią visuomenės paramą. Tarp kitų klausimų aptartos ir Lietuvos pastangos kovoti prieš Rusijos propagandą.

Nuo paskyrimo pradžios J. Mattis yra susitikęs su Vokietijos, Italijos, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Turkijos, Norvegijos, Suomijos, Čekijos gynybos ministrais.

ELTA

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$115.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą ir kitas šalis oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00, paprastu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesučiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –

skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai

sutampa su redakcijos nuomone.

DIDYSIS POKALBIS

Lietuvos viešojoje erdvėje stinga nuomonių įvairovės (2)

RASA KAZLAS

Tęsinys iš gegužės 9 d.

Skambūs būsimų kandidatų pažadai prieš rinkimus į Seimą visada paperka rinkėjus. Taip nutiko ir šį kartą. Vos praėjus daugiau nei 100 dienų nuo naujos valdžios veiklos, visuomenėje jau dabar atsiranda nusivylimo nuotakų. Viešai formuojama nuomonė, kad reformas reikia pradėti daryti ne nuo tautinių kostiumų kūrimo, o nuo esminių pokyčių, kurie kur kas daugiau duotų naudą švėtime ir kultūroje. Kokia Jūsų nuomonė?

Manau, kad šiandien Lietuvoje labiausiai stinga strateginio galvojimo, visumos matymo, atviro tarimosi ir bendro kryptingo veikimo. Daug inercijos, nuovargio ir blaškymosi. Daug didelių ginčų dėl mažų dalykų, dėl smulkių interesų, nesugebant artikuliuoti įvardyti esminių problemų ir pasiūlyti veiksmingų sprendimų. Valstybei seniai reikia naujos politikos – tikros viešosios politikos, kuri rimtai rūpintųsi laisvos tautos likimu ir išlikimu. Deja, nauji politikai – tai dar ne nauja politika. O taip norėtųsi, kad kiti būtų ir kitokie – kitaip mąstyti, kitaip veikti.

Šiandien būtų labai svarbu aptarti bendrą tautos, valstybės raidos kryptį. Ką turime daryti, kad neišsivaikščirotume, kad išliktume savarankiški. Akivaizdu, kad, esant tokiai pajamų nelygybei, tokiam emigracijos srautui, tokiam politiniam suvetimėjimui ir tokiai neįgaliai politikai, ilgai kaip visuomenė neatsilaikysime. Taigi turime pasirengti bendrą planą, kaip savo visuomenę, savo politinę tautą stiprinsime. Reikia ne trumpalaikių projektų pinigams „išsisavinti“, bet rimtų nacionalinių programų, kuriose būtų apibrėžti aiškūs sprendimai, konkretūs politiniai žingsniai. Nacionalinės programos mums turi duoti atsakymus: kaip bus sumažinta pajamų nelygybė, kaip ir kada piliečiams bus suteikta europinė savivalda ir užtikrintos politinės teisės, kaip pristabdyta emigracija, kaip stiprintos mokyklos ir universitetai, kad jie būtų pajėgūs užtikrinti tautos savarankiškumą. Ir žinoma – kaip šias programas įgyvendinant, jas prižiūrint dalyvaus Lietuvos visuomenė ir pasaulio lietuviai.

Žinant, kaip kai kuriose viešojo sektoriaus veiklose menkinama laisva mintis, atvira nuomonė ir prarandamas tikėjimas asmens kultūrinio ir visuomeninio darbo prasmingumu, kuriamas itin neigiamas mikroklimatas demokratiniam procesams toliau vystytis. Ir nebegalime kaltinti sovietinio režimo, nes naujoji karta užaugo jau Nepriklausomoje Lietuvoje, kuri paveiki plakatiniu patriotizmu, vartotojiškai filosofijai ir moderniam propagandizmu. Jau nekalbu apie kasdien paskleidžiamą vis naujo korupcinio skandalo žinią. Susidaro įspūdis, kad visi plaukiame drumzlino vandens paviršiumi ir niekaip negalime panirti giliau, ieškant skaidresnio gėlo vandens?

Pacituosiu mūsų teatro režisierių Oskarą Koršunovą: „Dabartiniame pasaulyje įsigali kažkoks normalumo fašizmas. Ateina naujas puritonizmas, o Lietuvoje tas puritonizmas dar ir labai provincialis. Provincialis puritonizmas, kuriame visi tarsi stengiasi būti labai teisingi, atrodyti padorūs, reikalauja to teisingumo, tačiau čia pat vyksta tokie neapsakomi dalykai, kaip vaikų mėtymas į šulinius ir panašiai“. Ar turime būdų išbristi iš šio socialiai psichopatinio liūno?

Jeigu norėsime išbristi ir brisime, turime galimybių išbristi. Jei tik vaidinsime, kad norime, kad brendame, vargiai pavyks. Sunku išbristi, kai nejučia pradėdi mėgautis liūno malonumais arba imi džiūgauti, kad greta giliau klimpsta kiti.

Dabartiniame mūsų politiniame, viešajame gyvenime per daug imitacijos ir banalios vaidybos, „viešųjų ryšių“ žaidimų. Per daug užsižaista „konstruojant politinį spektaklį“. Per daug prisitaikymo ir per mažai sveiko, nuoširdaus maišto. Bet vilties neturėtume prarasti.

Perdėm pesimistinis aimanuojančios Lietuvos vaizdas gali susidaryti iš mūsų „viešosios erdvės“. Bet tikrovė šiek tiek kita. Visuomenėje daugėja pilietinių iniciatyvų. Žmonės buriasi. Pilietiniai judėjimai regionuose ateina į aktyvią politiką. Pamažu išjuda ir mokslo žmonės. Gal skirtingų pažiūrų lie-

Darius Kuolys

Asmeninio albumo nuotr.

tuviai vėl sugebės susitelkti ir veikti dėl bendro reikalo.

Sovietinio mentaliteto liekanos itin juntamos mažuose Lietuvos miestuose, kur veikia vieno žmogaus, vietinio caro odiozinė tvarka. Protu sunkiai suvokiama, kai prieš penkerius metus Druskininkuose, netoli Čiurlionio muziejaus, buvo nugriauta dailininko, skulptoriaus Antano Balkės skulptūra „Legenda“, sukurta M. K. Čiurlionio kūrybos motyvais. Autorius, Druskininkų savivaldybės vyriausiasis dailininkas, savo kritinėmis pastabomis dėl Druskininkų plėtos sąsąyk užsitraukė mero Ričardo Malinausko nemalonę, o jo kūriny jam nežinant buvo sunaikintas. Taigi pirmą kartą nepriklausomoje Lietuvoje, kerštaujančiam menininkui už jo pilietinę poziciją, buvo su juo susidorota ciniškiausiu būdu. Už kolektyvinį laišką prokuratūrai pats atsidūrėte lietuviškos teisės saugos akiratyje. Galėtumėte būti užkrečiantis pavyzdys tiems lietuviams, kurie vardan šventos ramybės linkę patylėti ir gal net kartais gėdingai užmerkti akis prieš neteisę. Kaip pagaliau mums atsikratyti tų vergiškų pančių, tos baimės kupros ir išmokti atvirai reikšti savo nuomonę, kaip nustoti bijoti nusidėti minčių policijai, kuri, net neabejoju, lyg George Orwell Didysis brolis, dar vis gaji mūsų visuomenėje?

Gal dažniau lietuviams reikėtų atsiversti Vinco Kudirkos „Tėvynės varpus“ ar partizanų kūrybą? Bet gerai suprantu, kad pernelyg didelei žmonių drąsai Lietuvoje, ypač regionuose, kol kas nėra pagrindo. Lietuvos politikai ir žiniasklaida paprastai stoja stipriojo pusėn ir bendromis pastangomis traukia silpnesni. Druskininkų mero savivalei tuomet vieningai pritarė valdančioji Socialdemokratų partija. Niekas iš Lietuvos politinio elito prieš penkerius metus neprotestavo prieš politines bylas, iškeltas Romualdui Ozolui ir Broniui Genzeliui už piliečių susirinkimo organizavimą. Vadinamasis „visuomeninis kanalas“ bene labiausiai tyčiojosi iš teisiamų Kovo 11-osios akto signatarų. Niekas iki šiol neatsiprašė ir kadaise apšmeižtų, neteisėtai iš pareigų atleistų Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos vadovų. Prieš penkerius metus Kauno priemiestyje ritualinį policijos sadizmą patyręs pilietis iki šiol tampomas po teismus, Lietuvos žiniasklaidai tylint. Tokia toji dabarties tikrovė.

O Lietuvos ateitį, matyt, turėtume drąsinti bendromis pastangomis. Palaikydami vienas kitą ir tiesos siekiančius. Prieš penkerius metus iš pasipriešinimo viešam melui, smurtui, cinizmui kilo „Lietuvos sąrašo“ pilietinis ir politinis judėjimas, sujungęs kultūros, mokslo žmones, visuomenininkus. Šiandien „Lietuvos sąrašo“ partija Vilniaus miesto taryboje turi keturis savo atstovus – tiek pat, kiek ir socialdemokratai.

Kadangi priartėjome prie savivaldos reikalų, tai šis klausimas Jums – kaip Vilniaus tarybos nariui. Man, gimusiai ir augusiai Vilniaus mieste, šiandien labai skaudu dėl likimo valiai paliktų nykstančių pastatų, bet dar skaudžiau matyti, kokia Vilniuje yra iškrikusi bendruomenė, kurios di-

džioji dalis, atvykusi iš Lietuvos pakraščiu į Vilnių, pirmiausia žvelgia tik kaip į galimybių miestą, bet ne kaip į svarbų istorijos ir kultūros palikimą. Ar jums neatrodo, kad naujoji karta seniai į šį miestą nebežvelgia Tomo Venclovos, Czesław Miłosz akimis, kad nėra iki šiol tinkamai įprasmintas visų, čia gyvenusių etninių grupių istorinis, kultūrinis palikimas?

Sutinku, kad Vilnius su savo kultūros klodais dar lieka daugelio neatrastas. Bendra istorinė atmintis dar netapo vilniečių ir bendruomenę telkiančiu veiksmu. Tačiau vis daugiau vilniečių ieško Vilniaus. Miesto istorijai skirtų knygų pasirodo vis daugiau ir daugiau. Ir visos jos išperkamos. Ekskursijos po Vilnių sutraukia daug vilniečių.

Asmeninės Vilniaus paieškos svarbios. Žinoma, vien jų per mažai. Tai suprasdama Vilniaus savivaldybė pasitelkė mokslininkus, mokytojus, visuomenininkus ir pirmą kartą parengė Vilniaus atminties kultūros puoselėjimo programą. Pristatė ją visuomenei, sulaukė daug vertingų pastabų ir pasiūlymų. Ir jau pradeda įgyvendinti. Programos paskirtis – padėti kurti gyvos atminties Vilniaus bendruomenę. Svarbu, kad jau mokyklose mokiniai mokytųsi skaityti Vilnių kaip kultūros tekstą, kad Vilniaus pastatai ir erdvės taptų vilniečiams kalbantys. Ir kalbantys visomis patirtimis – etninėmis, konfesinėmis. Vilnius daug šimtmečių buvo erdvė, kurioje gebėjo sugyventi skirtingos kultūros, kurioje buvo branginama laisvė. Šios patirtys galėtų stipriau jungti vilniečius ir šiandien.

Kartu su lietuvių kalbos ir istorijos mokytojais prieš porą metų pakvietėme Vilniaus ir Lietuvos moksleivius į Vasario 16-osios eisena „Lietuvos valstybės keliu“. Jau antrus metus iš Katedros aikštės iki Rasų kapinių, iki Jono Basanavičiaus kapo, eina tūkstančiai jaunuolių. Ne vienas jų Rasose apsilanko pirmą kartą. Su mokytojais lituanistais ir įstaiga „Laikas skaityti“ gegužės 7-ąją, Spaudos atgavimo dieną, kviečiame „skaityti Vilnių“ – per naktį ant gatvių grindinio išrašytus įvairių amžių Lietuvos autorių tekstus. Taip pamažu kuriamos ir naujos miesto tradicijos.

Vilniaus senamiestyje piliečių iniciatyva neseniai yra atsiradę Czesław Miłosz laiptai. Greta – žydų gelbėtojos Onos Šimaitės gatvė. Žydų gelbėtojams netrukus bus atidengtas paminklinis akmuo buvusiam gete. Taip, Didžiosios Vilniaus sinagogos vietoje būtų prasminga sukurti Lietuvos žydų paveldo muziejų. Ta kryptimi einama.

Į Vilniaus atmintį sugrįžta ir rezistencijos istorija, ir išėivijos vardai. Šiuos metus Vilniaus miesto taryba yra paskelbusi Kazio Bradūno metais. Naujos Vilniaus gatvės yra pavadintos Kazio Bradūno ir jo bičiulio, poeto, partizano Broniaus Krivicko vardais. Vilnius turi ir partizano Juozo Lukšos-Daumanto skverą. Tai nedideli, bet svarbūs simboliniai žingsniai.

Nukelta į 14 psl.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

VDU studentė įgūdžių semsis „Drauge“

Neseniai į „Draugo“ redakciją kreipėsi Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Viešosios komunikacijos III kurso studentė Simona Miliūnaitė, kuri nusprendė profesinės patirties pasisemti bendradarbiaudama su mūsų laikraščiu.

Mergina yra veikli ir darbšti. Šiuo metu ji mokosi universitete, lanko paskaitas, atlieka namų darbus, kurių, anot jos, dėstytojai šį semestrą nepagailėjo, sportuoja bei nevengia trumpalaikių darbų.

Studentė neslepia, jog didelio patirties bagažo neturi, save laiko pradedančiaja. Universitete daugiausiai dėmesio skirta teorinėms žinioms. Simona tikisi, kad praktika išsivijos laikraštyje „Draugas“ bus puiki galimybė pagerinti informacijos paieškos įgūdžius bei pritaikyti teorines žinias.

Simonos rašinius turėsite progos skaityti skiltyje „Rytys“.

SIMONA MILIŪNAITĖ

Pavasaris – tai metų laikas, kai gamta vaduojasi iš žiemos gniaučtu, o saulės spinduliai vis dažniau nušviečia žmonių veidus. Tačiau studentams tai ir laikas praktikos paieškom. Mūsų universitete praktiką reikia atlikti vasarą, o juk tai pats geriausias laikas studentams užsidirbti. Todėl nusprendžiau praktiką atlikti anksčiau ir vasarą išvykti dirbti į Graikiją.

Tiesą pasakius, šiuo metu visiškai negaliu skirti laiko draugams, o ką jau kalbėti apie gerą filmą ar knygą. Nors tikrai gerą knygą man sunku rasti. Bet yra viena tokia, kurią per šešiolika savo skaitymo metų perskaičiau 32 kartus. Tai Antoine de Sant Exupery „Mažasis princas“. Šios pasakos turinį kaskart suprantu skirtingai, o baobabai mane nukelia į vaikystę. Galbūt todėl taip mėgstu šią knygą. Juk kartais taip gera pabūti vaiku ir pamiršti visus rūpesčius bei darbus.

Stengiuosi nepraleisti galimybės save patobulinti. Praėjusį pusmetį 4 mėnesius dalyvavau projekte

„Verslumo laboratorijos“. Klausiausi paskaitų, kurios praplėtė mano žinias. Kartu su komanda kūriau motyvacinę sistemą žemos kvalifikacijos darbuotojams tarptautinėje įmonėje „LIDL“. Tai iš tiesų buvo gera patirtis.

Visai neseniai žiūrėjau filmą „Glaso saulėlydis“. Rekomenduočiau jį pažiūrėti kiekvienam žurnalistui, ypač pradedančiajam. Siužete man įsiminė frazė: „Savo darbus pradėsi nuo praktikos“. Visiškai sutinku. Manau, kad profesionalais galime tapti tik nuolat sunkiai dirbdami. Todėl išsivijos laikraštis „Draugas“ man bus ne tik puiki praktika, bet ir galimybė tobulinti bendravimo įgūdžius, plėsti informacijos paieškos metodus bei galimybė taikyti universitete įgytas teorines žinias.

Turiu prisipažinti – daug straipsnių rašyti neteko. Kai kurių dalykų svarbos ilgą laiką negalėjau suprasti, nesuprantu ir dabar. Beje, dėl laikraščio „Draugas“. Mano praktikos vadovė Vaida Lowell sudaro šilto, šviesaus žmogaus įspūdį. Net neabejoju, kad taip ir yra. Iš jos tikiuosi pastabų bei patarimų, kurie leistų man tobulėti. Galbūt ateityje galėsiu vadinti ją savo mokytoja.

Studentė Simona Miliūnaitė žurnalistinės patirties semsis bendradarbiaudama su „Draugo“ redakcija.

S. Miliūnaitės asmeninio archyvo nuotr.

Lietuvos internetiniuose tinklalapiuose dažnai pasigirsta nuomonių, jog žurnalistu gali būti kiekvienas, kuris geba rašyti. Tai mane labai liūdina. Profesionaliam žurnalistui reikia daug žinoti, kad jis galėtų parašyti gerą straipsnį. Ne be reikalo pasirinkau Viešosios komunikacijos studijų kryptį.

Ištis man labiau patinka bendrauti su žmonėmis bei puoselėti idėjas. Todėl po studijų savo ateitį labiau siečiau su viešaisiais ryšiais, tačiau neatmetu ir žurnalistės karjeros. Juk abi šios profesijos yra susijusios. Abi reikalauja mokėti rašyti. Juk interviu yra du viename – bendravimas ir rašymas.

„Labiausiai norėčiau sugrįžti į Čikagą“ ...

SIMONA MILIŪNAITĖ

Vilniaus kamerinio teatro aktorė **Sima Tarvydaitė** su draugu praėjusią vasarą ryžosi mėnesio kelionei po Jungtines Amerikos Valstijas. Kokį įspūdį svečiams iš Lietuvos paliko JAV? Aktorė sutiko pasidalinti dar neišblėsusiais įspūdžiais su „Draugo“ skaitytojais.

Kodėl pasirinkote keliauti po Jungtines Amerikos Valstijas ir ką pamatėte?

Kartu su draugu seniai svajojome aplankyti Jungtines Amerikos Valstijas – pamatyti Didįjį Kanjoną, Niagaros krioklius bei kitas tik filmuose ar nuotraukose matytas vietas. Taip pat buvau pasiilgusi giminaičių, kurie ten seniai gyvena. Per mėnesį aplankėme ne tik New Yorką, New Jersey, Pennsylvania, Ohio, bet ir Illinois, California, Nevados ir Arizonos valstijas.

Kokia Jums pasirodė Rytų pakrantė?

Rytinės pakrantės gamta, kaip bebūtų keista, man priminė Lietuvos kraštovaizdį, galbūt todėl ten taip gerai jaučiasi JAV lietuviai. Džiaugiuosi, kad mes atostogavome vasarą, tada viskas buvo žalia.

Kiekviena Rytų pakrantės valstija kažkuo išsiskiria. Pensylvanijoje yra kalnų. Nors jie nėra aukšti, tačiau daro didelį įspūdį. New Yorko valstijoje – Niagaros kriokliai. Na, o Vidurio vakarų ežerai tokie dideli, kad jaučiausi lyg stovėdama prie jūros.

Taip pat valstijos skyrėsi ir ekonomiškai – komunaliniai patarnavimai, kelių mokesčiai, kainos parduotuvėse. Kelionės metu pastebėjau, jog užmiesčiuose viskas yra kur kas pigiau.

Kur Jums labiau patiko – Rytų ar Vakarų valstijose?

Sunku pasakyti. Rytuose ir Vakaruose esančios valstijos labai skirtingos. Tiek gamta, tiek ekonomine prasme, tiek žmonių svetingumu. Rytų valstijos

Stovėdama prie Niagaros krioklių Sima Tarvydaitė suprato, kad gamta – tai didelė jėga. Asmeninio albumo nuotrauka

turi daug ežerų, miškų ir nuostabiuosius Niagaros krioklius. Vakaruose yra skurdesnė augmenija nei Rytuose. Žmonės ten daug dirba, yra uždari. Rytai man pasirodė labai rimtų žmonių kraštas. Priešinga situacija Vakaruose – ten žmonės labiau atsipalaidavę, galbūt tam įtakos turi geras oras ir aplinka. Ištis sunku daryti išvadas.

Vakaruose yra vadinamoji žvaigždžių kalvė – „Hollywood“, bet, kita vertus, Rytuose yra Broadway

teatras. Taip pat pastebėjau, jog Vakaruose viskas yra pigiau. Mašinos nuoma buvo bene perpus pigesnė nei Rytuose.

Ar teko sutikti vietos lietuvių?

Sutikau tik savo giminaičius, kurie JAV gyvena daugiau nei dvidešimt metų. Nustebau, kaip puikiai jie šneka lietuviškai. Mano teta iki šiol nėra pamiršusi žemaitiškos tarmės. Šeimoje kalbama lietuviš-

Aktorė Sima Tarvydaitė drįstų prieštarauti stereotipui, kad New Yorkas niekada nemiega.

kai, todėl vaikai, pradėję eiti į mokyklą, nemokėjo kalbėti angliškai.

Galbūt galėtumėte palyginti gyvenimą JAV ir Lietuvoje?

Sunku būtų lyginti tokias dvi skirtingas šalis. Kai grįžau į Lietuvą, atstumas Vilnius-Klaipėda man atrodė labai mažas. Amerikoje atstumas labai dideli, norint iš vieno miesto patekti į kitą kelionė trunka apie 5–6 valandas.

Gyvenimo lygis ten tikrai aukštas, Rytų valstijose ypač. Bendraudama su amerikiečiais pastebėjau, kad lietuviai yra kur kas žingeidesni nei amerikiečiai. Teko kalbėtis su vienu amerikiečiu. Jis mūsų klausinėjo, kodėl čia atvykome, iš kur esame ir panašiai. Įsiminė man jo viena frazė: „Kaip europiečiai nori į JAV, taip mes norime į Europą“.

Vienareikšmiai Amerika yra apdovanota gamtos grožiu ir jos didybe. Mano nuomone, šalis yra labai kosmopolitiška. Ten jaučiausi kaip tautų sambūryje. Pensilvanijoje daug olandų, New Yorke – rusų, ukrainiečių, kiniečių, Los Angeles – meksikiečių, filipiniečių bei kitų tautų atstovų. Man buvo labai smagu stebėti, kaip jie vieni su kitais bendrauja. Taip pat pastebėjau, kad amerikiečiai yra be galo tvarkingi, ypač tie, kurie gyvena priemiesčiuose.

Kas labiausiai įsiminė Rytų pakrantėje?

Žinoma, Niagaros kriokliai. Stovėdama prie jų supratau, kad gamta – tai didelė jėga. New Yorko miestas yra išpūdingas savo dangoraižiais, muziejų gausybe. Centrinis parkas man pasirodė labai gražus, tačiau varginantis dėl savo dydžio.

Keliauninkei Simai Tarvydaitei didelį įspūdį paliko amerikietiško kalnelių atrakcionų parkas Ohio valstijoje.

Sakoma, kad New Yorkas niekada nemiega, tačiau aš šiam stereotipui drįščiau prieštarauti. Dieną ir naktį jautėsi skirtingi žmonių ir mašinų srautai. Dieną New Yorke, ypač Manhattene, labai daug skubančių žmonių, lekiančių automobilių, o vakare viskas nurimsta, gatvės ir parkai ištuštėja. Kartais net neįjauki.

Taip pat didelį įspūdį padarė amerikietiško kalnelių atrakcionų parkas „Ceder Point“, kuris yra Sandusky miestelyje Ohio valstijoje. Buvo išties baisu. Draugas, išlipęs iš atrakciono, šluostydamsis ašaras sakė: „Galvojau, kad mirsiu“. Tą kartą labai linksmai praleidome dieną.

Kadangi esate aktorė, galbūt teko lankytis JAV teatruose, stebėti kokį spektaklį?

Ne, neteko. Tuo metu teatro sezonas buvo beveik pasibaigęs, todėl spektakliai vykdavo labai retai. Tačiau apsilankiau keliuose pramoginio žanro pasirodymuose.

Kaip vertinate JAV teatro kultūrą?

Amerikos teatro „arkliukas“ yra muziklas, o pas mus – drama.

Ar norėtumėte sugrįžti į JAV?

Žinoma. Liko daugybė neaplankytų vietų. Viena didžiausių svajonių – aplankyti NASA bazę.

Į kurią valstiją norėtumėte grįžti labiausiai?

Illinois, nes Čikaga – labai gražus miestas, kuriame gausybė modernaus meno, meninių instaliacijų parkuose. Beje, ten gyvena ir giminaičių.

Dėkojame už atsakymus.

Šeštadienis skirtas K. Bradūnui

KDLM dėkinga dr. Virginijai Paplauskienei, jau ne pirmą kartą besilankančiai mokykloje ir kaskart praturtinančiai ją ne tik savo žiniomis, bet ir dovanotomis knygomis.

Lietuvoje 2017 metai skirti poeto Kazio Bradūno 100-osioms gimimo metinėms paminėti. Šią sukaktį balandžio 22 dieną pažymėjo ir Washingtono Kristijono Donelaičio lietuvinė mokykla (KDLM). Renginio iniciatoriai – 7–8 klasių mokiniai – pakvietė į mokyklą Maironio lietuvių literatūros muziejaus Išeivijos literatūros skyriaus vedėją, Humanitarinių mokslų daktarę Virginiją Paplauskiene. Mokiniai turėjo galimybę paklausinti viešnios apie muziejų, darbo specifiką jame, apie archyvinės medžiagos rinkimą. Po to vyko dr. V. Paplauskienės parengtos knygos „Kazys Bradūnas. Archyvai“ pristatymas. Visų laukė ir kelios staigmenos: tą dieną KDLM viešėjusi dainuojamosios poezijos kūrėja ir atlikėja Ilona Papečkytė atidarė renginį dainuodama poeto Bradūno eiles, o renginio pabaigoje prisiminimais apie poetą, giminytės ryšius su juo pasidalijo Ramutė Aidienė. KDLM nuoširdžiai dėkoja dr. V. Paplauskienei, kuri jau ne pirmą kartą lankėsi mokykloje, praturtinama mus savo žiniomis ir dovanotomis knygomis.

KDLM info

Jūratės Bujanauskienės nuotr.

Mano atostogos

Per atostogas aš ir mano šeima važiuojame aplankyti trečiojo Amerikos prezidento sodybą į Monticello.

Atvažiavę mes pamatėme aukštą kalną, ant kurio auga labai daug medžių ir krūmų. Kalno viršuje stovi gražus didelis namas, viduje yra daug kambarių.

Man labai patiko prezidento biblioteka. Aš pamačiau daug senovinių knygų. Prezidentas Jeffersonas mėgo skaityti knygas, domėjosi astronomija, architektūra, archeologija. Jam patiko piešti. Jis parašė Nepriklausomybės deklaraciją. Aplink namą jis turėjo daug žemės, kurią dirbo vergai. Jie augino gyvulius, gamino valgyti, tvarkė namus.

Man patiko ši ekskursija. Mes sužinojome daug naujo. Dabar aš žinau,

Jokūbas Koubayati.

Evelinos Koubayati nuotr.

kokias daržoves ir prieskonius augino prezidentas. Aš pabandžiau rašyti žašies plunksna ir man labai patiko. Mama man nupirko tokią plunksną dovanų.

Aš mėgstu keliauti.

Jokūbas Koubayati, 2 klasė

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

„Lituanicos“ skautai ereliai skleidžia sparnus

„Erelio“ programos vadovas skautas akademikas Robertas Vitas.

Iškilminga akimirka (iš k.): Jonas Deuschle, Vytautas Stankus, Grigys Zimkus ir Mantas Motekaitis.

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Balandžio pabaigoje „Lituanicos“ tunto skautai turėjo gerą progą susirinkti ir pasidžiaugti nuveiktu darbu: devintojoje iškilmingoje sueigoje net keturiems skautams buvo suteiktas amerikiečių skautų „Erelio“, arba „Eagle“ laipsniai. Į Lietuvos dailės muziejų vykusią ceremoniją susirinkusi skautų grupė ir jų artimieji džiaugėsi pasiektais rezultatais. Apie „Erelio“ programą ir joje dalyvaujančių skautų mokymą „Draugui“ pasakojo programos vadovas, skautas akademikas v.s. fil. dr. Robertas Vitas.

„Lituanicos“ tuntas jau ne vienerius metus dalyvauja amerikiečių skautų „Eagle“ programoje, kuri yra ypatinga. Ji suteikia progą įgyti daug reikalingų žinių iš įvairių gyvenimo sričių ir išmokti jas panaudoti praktiškai. Programoje dalyvaujantys jaunuoliai išmoksta suteikti pirmąją pagalbą gelbstint žmogaus gyvybę, sužino, kaip elgtis gaisro atveju bei kitose ypatingose situacijose. Pavyzdžiui,

kaip pasiklydus miške pagal gamtos ženklus surasti kelią. Skautai, dalyvaujantys „Erelio“ programoje, sportuoja, klausosi paskaitų, dalyvauja praktiniuose užsiėmimuose.

Pristatydamas „Erelio“ programą, R. Vitas sakė, kad šį aukščiausią patyrimo laipsnį pasiekia tik apie 3 procentus JAV skautų. Jaunuolis, kuriam yra suteiktas toks laipsnis, studijas į universitetą, ieškodamas darbo ar tar naudamas kariuomenėje įgyja pranašumą prieš kitus bendraamžius. „Amerikos universitetai ir darbo įstaigos šį jaunuolio pasiekimą vertina, nes tai įrodo, kad žmogus yra ryžtingas ir valingas. JAV kariuomenėje 'Marine Corps' suteikdami laipsnį taip pat atsižvelgia į pasiektą 'Erelio' skauto įvertinimą“, – sakė R. Vitas.

„Lituanicos“ tunte yra 150 skautų ir vadovų. Jie susitinka kiekvieną šeštadienį ir dirba pagal numatytą programą: važiuoja į sporto salę, baseiną ar keliauja į mišką, kur naudodamiesi žemėlapiu ir kompasu dalyvauja orientacinio sporto treniruotėse. „Nedau-

gelis amerikiečių, turėdami žemėlapi ir kompasą galėtų susiorientuoti miške. O skautai 'ereliai' tą puikiai sugeba“, – pasididžiavo savo globotiniams „Erelio“ programos vadovas.

Šiuo metu „Lituanicos“ tunte jau yra 24 „Erelio“ laipsnį įgiję skautai. „Erelio“ programą 2003 metais pradė-

jo „Lituanicos“ tunto vadovas a. a. Linas Paužuolis. „Aš tas 'Erelio' programos vadovo pareigas paveldėjau. Kalbėti apie 'Lituanicos' tuntą ir 'Erelio' programą negalima, nepaminėjus šio žmogaus, kuris per savo gyvenimą daug padarė, kad skautų veikla gyvuotų“, – sakė R. Vitas.

Sūnaus Grigo Zimkaus „Erelio“ titulu didžiuojasi mama Asta ir tėtis Vidas.

K. Motekaičio nuotraukos

„Baltasis gandras“

kviečia visus Lietuvos skautų sąjungos narius – mažus ir didelius, tėvelius ir senelius liepos 15–29 dienomis kartu stovyklauti gražuose Rako miškuose. Registracijos lapus bei kitą informaciją rasite tinklalapyje: www.camprakas.org.

Jubiliejinė X tautinė stovykla Australijoje

2018 m. sausio 2–12 d.

Kviečiame atvykti!

Stovyklavietė bus įrengta Clifford Park
<https://www.vicsouts.com.au/clifford-park>
 (Melbourno priemiestyje Wonga Park – 24 mylios nuo miesto centro,
 31 mylia nuo Tullamarine oro uosto.

Programoje:

Pažintis su Australijos gamta, gyvūnais, muzika, aborigenų kultūra, kavos kultūra, maudymasis (pro stovyklavietę teka upė); 100 metų lietuviško skautavimo minėjimas, ASS studijų dienos, dvi ekskursijos į turistines vietas: Healesville Sanctuary <https://www.zoo.au/healesville> ir Phillip Island <https://www.penguins.org.au/>

Išsami informacija apie Jubiliejinę stovyklą „Facebook“:

www.facebook.com/Jubiliejine-X-ta-Tautine-Stovykla-Australijoje

Australijos skautų tinklalapyje: www.lietuviuskautai.com.au

Taip pat galima rašyti X TS organizaciniam komitetui arba

v.s. Henrikui Antanaičiui: palanga1942@hotmail.com, tel. 61-3-98578338.

Kovos ir palikimas Lietuvių emigrantų Amerikoje (2)

DONATAS JANUTA

Pradžia – gegužės 9 d. numeryje

Laisvamaniai

Matėme nesutarimus tarp lietuvių ir jų klebonų dėl parapijos valdymo ir turto. Vėliau JAV lietuviuose išsivystė skirtingos ideologinės srovės, kurios nuvedė į gilesnius ginčus tarp kunigų ir jų parapijiečių, ir pagaliau tarp lietuvių tarpusavyje.

Visam tam pradžią davė dr. Jonas Šliūpas ir jo skelbiama „laisvamanybė“. Laisvamaniai turėjo savo organizacijas, savą spaudą. Jau seniai laisvamanių nėra, bet laisvamanybė turėjo didelę įtaką visoje 20-to šimtmečio pradžios JAV lietuvių veikloje.

„Laisvamanybė“ skatino laisvą pažiūrą į gyvenimą ir ypatingai atmetė visas religines dogmas. Laisvamaniai atmetė Šventą Raštą, skelbė, kad žmogus išsivystė evoliucijos keliu, ir pareiškė, kad maldomis nieko negalima pasiekti, kad gyvenimą turime kurti ir gerinti savo darbu ir protu.

Tas sukurstė didelę kovą dvasiškių prieš laisvamanius ir prieš dr. Šliūpą. Dr. Šliūpas tapo kunigų smerkiamas ir plačiai žinomas kaip „*baisus bedievis*“. Sakoma, kad motinos net savo vaikus gąsdindavo: „*Jei nebūsi geras, atiduosiu Šliūpui*“. Ši kova nemažai prisidėjo prie to, kad vėliau buvo suskaldytas Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA).

Vienu laiku kai kurie kunigai, pastebėję Šliūpo gabumus ir įtaką lietuviuose, norėjo jį įtraukti į savo veiklą. Bet kunigams buvo neįmanoma viešai susidėti su vadinamu „bedieviu“. Tai Šliūpas ir kiti du „bedieviai“, laikraščio „Wienybės Lietuvininkų“ redaktorius Juozas Anziulaitis ir leidėjas Juozas Paukštis, buvo įkalbėti dėl viešumos pasirodyti bažnyčioje ir atlikti išpažintį.

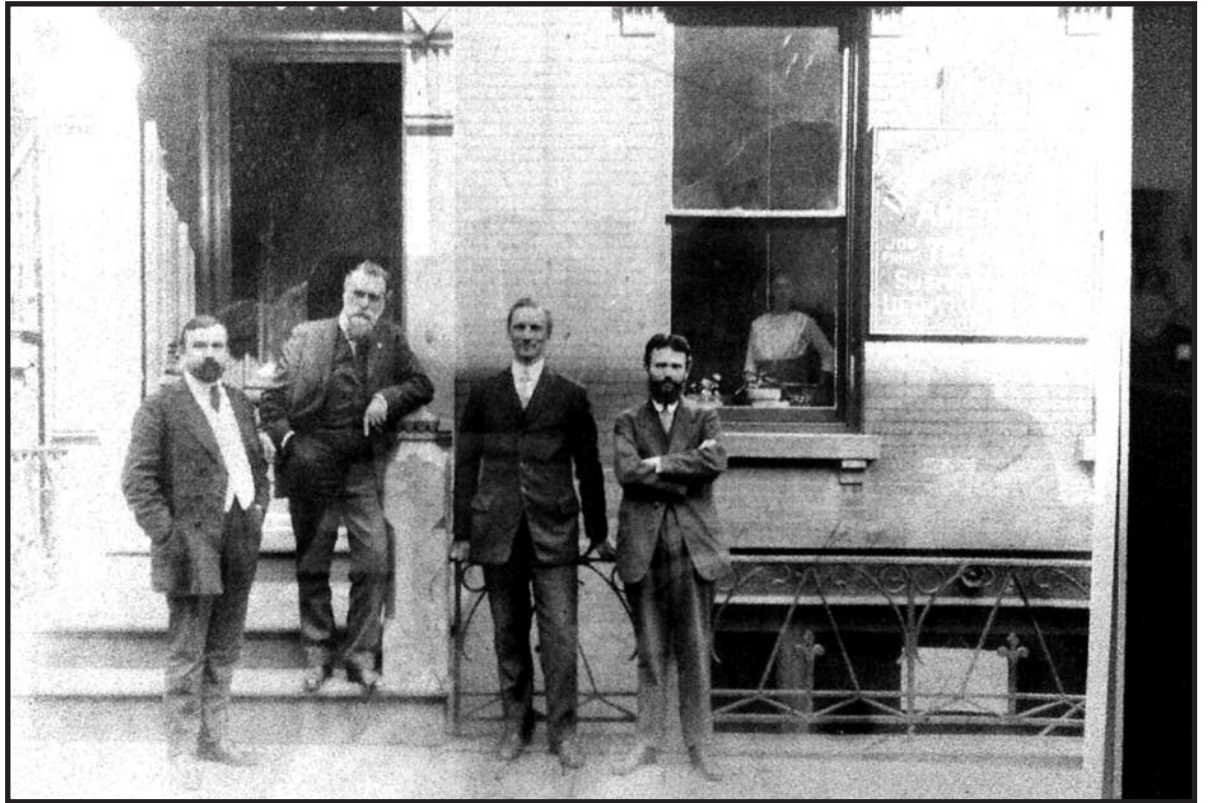
Tie trys nuvažiavo pas kleboną Jurgį Kolesinską, visą naktį praleido gerdami ir kortomis lošdami, o kitą rytą visi nuėjo bažnyčion – kunigas Mišų atnašauti, o trys svečiai išpažintį atlikti ir priimti komuniją. Viskas būtų buvę gerai, tik vėliau tie trys pradėjo viešai juoktis iš tų ceremonijų ir iš to viso projekto. Taip jie ir liko „bedieviais“ kunigų priešais.

Trys susivienijimai

JAV lietuviai pagal politinę veiklą iki Antrojo pasaulinio karo buvo pasiskirstę maždaug šitaip: 45% katalikai, 25% komunistai, 20% socialistai ir 10% tautininkai.

JAV lietuvių pagrindinės organizacijos tada buvo trys susivienijimai – socialistų-tautininkų Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA), Susivienijimas Lietuvių Romos Katalikų Amerikoje (SLRKA) ir komunistų Lietuvių Darbininkų Susivienijimas (LDS). Visos trys išaugo iš aštrių tarpusavio kovų.

1886 m. dr. Jonas Šliūpas įsteigė pirmąjį, pavadintą Susivienijimas Visų Lietuvininkų Amerikoje, nors šis neilgai veikė. Vėliau tais pačiais metais dva-

1913 m. New Yorke, priešais Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) būstinę (iš k.): Rusijos Dūmos atstovas Martynas Yčas, dr. Jonas Basanavičius, A. B. Strimaitis, rašytojas Karolis Račkauskas-Vairas.

sininkai įsteigė savo Susivienijimą.

Kunigų Susivienijimą steigiant, jame dar vyravo polonizmo dvasia. Pats steigiamasis protokolas parašytas lenkišku žargonu ir jame dar pareikšta, kad „*Susivienijimas ir Związek Narodowy Polski* [lenkų organizacija] yra abudu geri, ba juose talpinasi katalikai ir kuningai“.

Iš šio kunigų susivienijimo vėlesnių skilimų išsivystė minėti trys atskiri susivienijimai.

Pirmas skilimas vyko audringame 1901 metų Seimo suvažiavime. Iš triukšmingo Seimo išėjo „*tautiškai*“ nusiteikę delegatai ir įsteigė savo, išbraukdami žodį „*katalikas*“ iš organizacijos pavadinimo.

(Išeidami „*tautiečiai*“ išsinešė su savimi Susivienijimo knygas, kurias kunigai paskui mėgino atgauti. Kunigas Antanas Milukas, nuėjęs į „*tautiečio*“ Astramsko, buvusio Seimo sekretoriaus, viešbutyje kambarį, pamatė jame lagaminą, ir manydamas, kad jame tos knygos, pagriebė ir išsinešė. Pasirodė, kad jame buvo ne knygos, bet butelis degtinės ir koks svaras dešros.)

Metams bėgant „*tautiškame*“ Susivienijime (SLA) įsivyravo socialistai, iš kurių 1920 metais iškilo atskira komunistų frakcija. 1930 metais SLA suvažiavime Čikagoje kilo tarpusavio riaušės, kurias numalšinti prireikė iškviesti policiją. 20 buvo suimtų ir apie pusė, maždaug 200 komunistuojančių atstovų, pašalinta iš posėdžių salės. Pašalintieji susirinko Meldazio svetainėje ir susiorganizavo į Lietuvių Darbininkų Susivienijimą (LDS).

Po šio skilimo JAV lietuviai komunistai ir ne-

komunistai vienas su kitu dar šiek tiek bendravo iki Antrojo pasaulinio karo. Bet toks bendravimas pasibaigė 1940 metais, kai Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą.

Per 1940 metų Lietuvos okupaciją komunistai prarado daug narių, kurie perėjo – arba grįžo – pas socialistus. Socialistai pradėjo glaudžiau bendrauti su katalikais ir tautininkais, nes visos šios trys srovės surado bendrą tikslą – smerkti Lietuvos okupaciją ir kovoti prieš komunistus.

Tuo tarpu JAV lietuviai komunistai okupaciją rėmė ne tik spaudoje, bet ir finansiškai. Šelpė rinkliavomis. Per karą pinigus siuntė į Maskvą, o po karo – tiesiai į Tarybinę Lietuvą.

Po Antrojo pasaulinio karo į Ameriką atvyko lietuvių antra banga, tų, kurie pabėgo nuo sovietų okupacijos, vadinami „*dipukai*“. (Žodis „*dipukas*“ – iš angliškų žodžių „*Displaced Persons*“ – išvietinti žmonės.) Dipukams prarasta tėvynė, bolševikų įvykdytos žudynės ir trėmimai buvo dar šviežia, atvira žaizda.

Tada prasidėjo dipukų kovos prieš lietuvius komunistus, kurie viešai garbino sovietinę santvarką Lietuvoje. Komunistų susirinkimai buvo ardomi, jų langai buvo daužomi, net veikėjai apmušti. Komunistų laikraščio „*Vilnis*“ redakcijos langai Čikagoje buvo daugybę kartų išdaužyti, kol pagaliau jie, lyg tvirtovė, užmūryti plytomis. Tai buvo paskutiniai rimti susirėmimai JAV tarp lietuvių.

Amerikos lietuvių palikimas

Pirmieji lietuviai emigrantai Amerikoje visą gyvenimą dirbo sunkius, prastus, dažnai pavojingus darbus. Jų atlyginimai buvo menki. Retas jų praturtėjo, ne vienas praleido gyvenimo saulėleidį skurdžiai. Bet jie daug nuveikė, daug pasiekė Lietuvos labui.

JAV lietuvių pastangomis ir finansais 1900 metais Paryžiuje Lietuva pirmą kartą dalyvavo pasaulinėje parodoje. Ten sėkmingai iškėlė pasauliui spaudos draudimą ir persekiojimus. Tas žinias paskui platino Prancūzijos laikraščiai ir inteligentai, į kuriuos net Rusijos caro valdžia buvo priversta reaguoti.

1919 metais JAV lietuviai surinko daugiau nei milijoną parašų, reikalaujanti, kad JAV oficialiai pripažintų Lietuvą *de jure* nepriklausomą valstybę. 1940 metais, kai sovietai užėmė Lietuvą, JAV prezidentas Roosevelt priėmė JAV lietuvių delegaciją su prašymu, kad JAV nepripažintų Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą; nepripažinimo JAV laikėsi iki pat atstatymo dabartinės nepriklausomybės.

Dr. Jono Šliūpo paminklo atidengimas Lietuvių tautinėse kapinėse netoli Čikagos 1949 m. Prie paminklo: Valerija Raugauskaitė, Vytautas Šliūpas, Grasilda Šliūpienė ir Saulė Gedminaitė.

Buvusi „Brežnevo vila“ Palangoje

atvira kiekvienam norinčiam ją pamatyti ir pailsėti

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Lietuvoje ir ne tik joje daugelis yra girdėjęs apie įvairiausiais gandai apipintą sovietinės grietinėlės poilsiavietę „Baltija“, kuri dar 1979 metais Palangoje buvo pastatyta specialiai tuomečio Sovietų Sąjungos vadovo Leonido Brežnevo atostogoms. Nors pats L. Brežnevas taip niekada čia ir neapsilankė (jis mirė 1982 metais), bet didžiuliam ir prabangiam pastatui prigrįžo „Brežnevo vilos“ pavadinimas. Anksčiau buvęs labai uždaras kompleksas šiandien yra 5 žvaigždučių viešbutis „Auska“, atviras kiekvienam, norinčiam čia pailsėti.

Tiesa, norintys užsisakyti kambarius turi turėti neploną piniginę – nakvynė pigiausiame dvivietyje kainuoja apie 135 dolerius, liukso klasės kambaryje – apie 190 dolerių, o jeigu norima įsikurti prezidentiniuose apartamentuose, kur yra nakvoję daugybę garsių politikų, tai naktis čia kainuos nuo 580 iki 720 dolerių. Tačiau nakvoti čia nebūtina – norint pasmalsauti ir pamatyti tiek metų neprieinamą vilą galima nusipirkti vos kelis dolerius kainuojantį bilietą į jos baseiną – vienintelį tokį Lietuvoje, kuris užpildytas pašildytu jūros vandeni.

Šią išties unikalią vietą supa 22 hektarų pušynas ir saugo auksinės kopos. Ši kopose pastatyta vila yra arčiausiai jūros esantis toks statinys visoje Lietuvoje. Šalia vilos esantis paplūdimys – taip pat praktiškai privatus, į jį veda takas tiesiai iš vilos, o aplink esanti miško teritorija – taip pat uždara ir į ją patekti įmanoma tik pro rakinamus vartus. Tiesa, balandžio viduryje, kai čia lankėsi „Draugo”

state galima rasti masyvius ir unikalūs šio komplekso baldai, židinių apdailos bareljefus, kurie buvo sukurti geriausių to meto skulptorių. Tai išties buvo prabanga, kuria mėgavosi šalių galingieji.

Šiuos poilsio namus suprojektavęs architektas Juozapas Šipalis yra pasakojęs, kad visur buvo lydymas paly-

Vilniaus dailės kombinato meistrai trims židiniams sukūrė atskirą apdailą, statybai buvo naudojamos ilgaamžės kokybiškos medžiagos: oda, granitas, marmuras, uosis, atgabentos iš užsienio šalių. Net langų ir durų apkaustai buvo atvežti iš Suomijos, marmuras – iš Azijos.

Nors pastate yra labai daug židi-

praėjusių laikmetį.

Teigiama, kad šios vilos statyba davė nemažai naudos Palangos miestui. Poilsio namų sąmata tuomet siekė apie 8 milijonus rublių ir už tuos pinigus buvo pastatytas ir įrengtas ne tik šis pastatas, bet ir pakeista kanalizacija miestui, pastatyta nauja telefonų stotis, suremontuotos gatvės, įrengtas

Vila mena daug garsių lankytojų.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

dos iš KGB padalinio. To meto prabangą kurti buvo sunku, nes neturėta jokių specializuotų žurnalų, jokios informacijos, kaip tai turėtų atrodyti. Puošniausią tuo metu ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Sovietų Sąjungoje vilą architektas suprojektavo vartydamas kelis prancūzų ir italų leidinius apie stilių bei interjerą. Keramikinės plytelės

nių, didžioji jų dauguma jau yra užmūryti, nes buvo nuspręsta, kad tai nesaugu, nes esą įmanoma į židinių kūrą nors įmesti ir sukelti pavojų vilos svečiams.

Šiandien svečius čia traukia ir pats didžiausias to meto statybų technologijų laimėjimas – įrengtas Lietuvos žemėlapiu formos baseinas su iki 30 laipsnių Celsijaus pašildytu jūros van-

modernus miesto vandentiekis.

Buvęs ilgametis šio komplekso vadovas Jonas Juchnevičius yra pasakojęs, kad sovietmečiu ramų partinių veikėjų poilsį sergėjo iš KGB darbuotojų surinktas personalas ir net augalus prižiūrintys sodininkai buvo KGB darbuotojai. Tuo laiku visi čia buvę darbuotojai privalėjo užpildyti specialias anketas, atsakyti į daugybę klausimų, tarytum ruošęsi išvykti iš Sovietų Sąjungos į užsienį.

Anksčiau čia buvo tik 10 miegamųjų vietų, dabar poilsiautojai gali rinktis iš 28 kambarių. Pastačius vilą po kiekvienu kambariu buvo masažo kabinetas, o dabar jų vietoje įrengti nauji kambariai. Ir dabar viloje dar likę nemažai atvirų erdvių, jas puošia ant sienų kabantys garsių dailininkų paveikslai, išspūdingi vitražai.

Yra žinoma, kad šis viešbutis suvaidino svarbų vaidmenį Sovietų Sąjungos TSKP generalinio sekretoriaus rinkimuose 1985-aisiais, kuriuos tada laimėjo Michailas Gorbačiovas. Mirus tuomečiam komunistų partijos vadovui Konstantinui Černenkai, M. Gorbačiovas po kelių valandų Maskvoje sukviėtė Politinio biuro posėdį, kuriame ir buvo išrinktas generaliniu sekretoriumi. Jo pagrindinis konkurentas Grigorijus Romanovas tuo metu ilsėjosi Palangoje ir į Maskvą spėjo sugrįžti tik kitos dienos rytą, kai M. Gorbačiovas jau buvo išrinktas.

Šioje viloje yra poilsiaavę daug garsių asmenų, čia ilsėjosi ir visi išrinkti Lietuvos prezidentai, išskyrus Dalia Grybauskaitę. Šie valstybiniai poilsio namai iki 2009 metų priklausė Vyriausybės kanceliarijai, todėl juose nemokamai galėjo ilsėtis šalies Prezidentas, Vyriausybės vadovas ir Seimo pirmininkas.

Nakvynė viloje prieinama ne kiekvienam.

žurnalistas, varteliai buvo atrakinti. Po mišką yra nutiesti pasivaikščiojimo takeliai, o praeitį liudija ir jau apleisti žali apsaugos bokšteliai, kurie kažkada buvo pastatyti čia viešinių svečių privatumui užtikrinti.

Iš valstybės pastatą dabar nuomojantys verslininkai pabrėžia, kad vilos apdailai buvo naudojamos aukščiausios kokybės natūralios medžiagos: marmuras, granitas, mediena, kurie buvo tiekiami tiesiai iš Maskvos. Pa-

vonios kambariams buvo renkamos Maskvoje, toks vienas kambarys dar yra išlikęs iki mūsų dienų.

Tiesa, statybos metu pinigai buvo taupomi, ne visada perkamos pačios brangiausios medžiagos. Kažkada buvusi prabanga šiandien jau kartais kelia šypsena matant 2,8 metro aukščio praėjimus tarp patalpų, žydnčiomis sakumomis puoštas apartamentų sienas ar gerokai nušiuusias persirengimo einant į baseiną patalpas.

deniu. Techniškai tai būtų sudėtinga padaryti, nes reikėjo apsaugoti toli į jūrą nutiestus vamzdžius nuo užnešimo smėliu. Virš baseino išlikę originalūs prabangūs šviestuvai, irgi tapę šios vilos firminiu ženklu.

Lietuvai tapus nepriklausoma ir vilą perėmus į valstybės rankas stengiasi išsaugoti kuo daugiau autentiškų interjero detalių. Šis unikalus architektūros kūrinys – sovietinių laikų reliktas, akivaizdžiai liudijantis apie

Vilos interjeras.

Viloje keturias paras praleido buvęs Rusijos Federacijos gynybos ministras Sergejus Ivanovas, kuris vėliau dirbo Rusijos vicepremjėru, o dabar yra prezidento Vladimiro Putino specialusis atstovas gamtos apsaugos, ekologijos ir transporto klausimams. Pats

ncas sosto įpėdinis Frederikas, ir buvęs Vokietijos Demokratinės Respublikos vadovas Erich Honecker, ir net vienas iš tuomečių Kinijos vadovų, taip pat ilgametis Kazachstano prezidentas Nursultan Nazarbajev. Taip pat poilsiu šioje viloje mėgavosi ir buvęs Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski, Ukrainos prezidentas Leonid Kuchma ir kiti garsūs svečiai. Būtent čia 1994 metais pirmą kartą istorijoje įvyko Baltijos šalių prezidentų – Algirdo Brazausko, Lennart Meri ir Guntis Ulmanis susitikimas. Baltijos šalių sprendimas stoti į Europos Sąjungą taip pat buvo priimtas būtent čia.

Anksčiau vos 20 žmonių galinti sutalpinti vila dabar priima 64 poilsiautojus. Nors poilsis legendinėje viloje išties nepigus, bet nemaža dalis klientų kasmet renkasi „Auską“ ir dėl privatumo, ir dėl ramybės, ir dėl kitų privalumų. Vasarą vila dažnai būna užimta, čia atvykstantys poilsiautojai dažniausiai nėra jauni žmonės, jie jau tikrai gali susimokėti už komfortą. Daug klientų yra iš Rusijos, Baltarusijos, liepos mėnesį jie sudaro didžiąją dalį poilsiautojų, bet būna ir lietuvių, ypač sugrįžusių iš užsienio pailsėti, atvyksta nemažai skandinavų. Žinoma, nemažą jų dalį vilioja ir labai išpuodinga „Auskos“ vilos praeitis, ir galbūt sentimentai tam, kas jau niekada nesugrįš.

Visai šalia – kopos ir jūra.

V. Putinas čia nėra buvęs, bet net keliolika parų „Auskoje“ praleido vienas pagrindinių jo kritikų, turtingiausias Rusijos verslininkas, buvęs naftos koncerno „Jukos“ prezidentas Michailas Chodorkovskis.

„Auskoje“ ilsėjosi ir Danijos pri-

Legendinis „Auskos“ baseinas su pašildytu jūros vandeniu.

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Lyric scenoje karaliauja

„Mano puikioji ledi“

Prof. Henry Higgins – akt. Richard E. Grant ir Eliza Doolittle – akt. Lisa O'Hare.

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Prisipažinsiu – nesu itin didelis miuziklų gerbėjas. Man labiau patinka operos. Tačiau *My Fair Lady* Lyric scenoje – išskirtinis atvejis (tik kodėl verčiame *Mano puikioji ledi* – tiksliau būtų *Mano gražioji...*). Veikale apstu šmaikštaus žodžių žaismo, įvairių britiškų tarmių – tai tikra puota anglofilams ir fonetikos mėgėjams.

Alan Jay Lerner ir Frederick Loewe miuziklas sukurtas 1956 metais remiantis George Bernard Shaw pjese *Pygmalion* ir to paties pavadinimo režisieriaus Gabriel Pascal filmu (1938 m.), kuriam scenarijų, beje, parašė pats B. Shaw. Veiksmas prasideda Londono Covent Garden teatre pašonėje, kur apšėpusi turgaus prekeivė, kalbanti nepakenčiama ausiai *Cockney* tarme, Eliza Doolittle po spektaklio į gatvę pasipylusiai aukštuomenei siūlo pirkti gėlių puokšteles. Lingvistikos profesorių Henry Higgins ir pulkininką Pickering taip suintriguoja jos charakteris, kad jie suraizgo planą: išmokyti Eliza taisyklingai kalbėti ir aukštuomenės pokylyje pristatyti ją kaip tikrą damą. Profesoriumi pavyksta „sulipdyti“ tokią žavingą Eliza, kad jis net pats ją išsimyli, nors ir atvirai deklaruoja savo panieką moterims bei išankstinį nusistatymą žemesnių klasių atžvilgiu. Galime įtarti, kad ir Eliza neabejinga savo ekscentriškajam kankintojui...

Beje, kaip puikiai žinome, ir B. Shaw, ir garsiojo 1964 m. filmo kūrėjai (rež. George Cukor, akt. Audrey Hepburn, Rex Harrison, prof. Higgins vaidinęs ir originaliaame miuziklo pastatyme Broadway 1956 m., kur jo partnerė buvo Julie Andrews) istorijos pabaigą palikdavo atvirą, dviprasmišką. *Mano puikioji ledi* niekada nebūdavo traktuojama kaip meilės istorija. Šiame Lyric operos pastatyme dviprasmiškumo žymiai

mažiau – aktorius Richard E. Grant finale elgiasi kaip tikras išsimylėjęs. Ką gi – amerikiečių žiūrovas mėgsta laimingas pabaigas, ar ne?

Pagrindiniai šio smagaus, pragminio spektaklio kūrėjai – anglai. Jį puošia puikūs pagrindinių vaidmenų atlikėjai – jau minėtasis Richard E. Grant (Henry Higgins) ir Lisa O'Hare (Eliza Doolittle). R. Grant į sceną atsineša ne vieno dešimtmečio vaidybinę patirtį kine, televizijoje bei teatre. Profesorius Higgins personažui jis atiduoda visą save – ir net daugiau! Jo vaidmuo – bravūra, pabrėžiant kiekvieną žingsnį, mimiką, gestą, viską atliekant su dideliu pasitikėjimu savimi.

Skirtingai nuo R. Grant personažo, kurio dainavimo stilius yra panašesnis į kalbėjimą, O'Hare iš tikrųjų turi nemažai galimybių pademonstruoti savo gražaus balso skambesį. Žavesio jai taip pat netrūksta – Eliza metamorfozė iš bjauriojo ančiuko virstant baltąja gulbe yra nuostabi! Manychiau, kad prie to labai prisideda ir garsaus kostiumų dailininko Anthony Powell sukurti ištaigingi rūbai: įnoringas Elizos taškuotas ansamblis žirgų lenktynėse, „baltosios gulgės“ aprėdas pokylio scenoje, nuostabaus raudono atspalvio suknelė finale – naujai atgimusių moters simbolis.

Deja, ne visiems miuziklo dalyviams norisi berti komplimentus. Bryce Pinkham (Freddy Eynsford-Hill) savo keistai vibruojančiu tembru man labiau priminė vaikystėje pas senelius kas šeštadienį „Lawrence Welk Show“ laidose matytą „the smiling Irish tenor“ Joe Finey, o ne išsimylėjusį romantišką jaunuolį. Jo atlikta daina „On the Street Where You Live“, turėjusi nuskambėti kaip vienas gražiausių šio miuziklo momentų, buvo blanki ir visai neromantiška.

Nukelta į 15 psl.

Scena iš spektaklio.

Todd Rosenberg nuotraukos

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

D. Grybauskaitė lankysis Indonezijoje ir Tailande

Vilnius (Prezidentūros info) – Gegužės 12 dieną D. Grybauskaitė išvyks valstybinio vizito į Indoneziją, kur susitiks su Prezidentu Joko Widodo ir Indonezijos parlamento pirmininku Setya Novanto.

Su Indonezijos vadovais prezidentė aptars dvišalius ekonominius, energetinius ir turizmo ryšius bei jų plėtrą, ES ir Indonezijos bendradarbiavimą.

Vėliau Prezidentė vyks į Tailandą, kur susitiks su princese Maha Chakri Sirindhorn ir su ja aptars Lietuvos ir Tailando ekonominių, mokslo ir švietimo, kultūros ryšių stiprinimą. Praėjusiais metais Tailando princesė su oficialiu vizitu lankėsi Lietuvoje.

Tailando sostinėje Bankoke šalies vadovė taip pat atidarys lietuviš-

Pernai princesė Maha Chakri Sirindhorn lankėsi Lietuvoje. Lrp nuotr.

kų vaikų knygų iliustracijų parodą, kurioje bus pristatomi tarptautinį pripažinimą pelniusių Lietuvos dailininkų Kęstučio Kasparavičiaus, Stasio Eidrigevičiaus, Nomedos Marčėnaitės ir kitų autorių darbai.

Raudoni gvazdikai ir Rusijos vėliavos

Vilnius (Alfa.lt) – Gegužės 9-ąją Vilniaus Antakalnio kapinės ir vėl mirgėte mirgėjo Georgijaus juostelėmis. Šiuo atributu pasipuošę žmonės ir kapines traukė paminėti Sovietų Sąjungos pergalės prieš nacistinę Vokietiją.

Pergalės dienos proga nuo pat ryto į Antakalnio kapines didžiuliais būriais traukė rusakalbiai, nešini rau-

donais gvazdikais, tulpėmis.

Į Antakalnio kapines žmonės atsinešė Rusijos vėliavų.

Prie paminklo kariams buvo sudėtos žmonių atsineštos gėlės, vainikai.

Anksčiau šiame minėjime dalyvavo ir prieštarinčiai vertinami politikai bei visuomenės veikėjai, tačiau šiais metais jie į Antakalnio kapines neatvyko.

Dauguma gyventojų įžvelgia grėsmę iš Rusijos

Vilnius (Seimo info) – Beveik pusė Lietuvos gyventojų įžvelgia grėsmę iš Rusijos. Užpuolimo atveju ar kilus realiai užpuolimo grėsmei, 4 iš 10 gyventojų liktų Lietuvoje, bet pirmiausia ieškotų būdų apsisaugoti ir apsaugoti savo šeimą, penktadalis – ginklu ar kitais būdais prisidėtų prie šalies gynybos, tiek pat – išvyktų iš Lietuvos, šiek tiek mažiau – liktų Lietuvoje ir nieko nedarytų. Šalį ginti dažniau rinktųsi lietuviai, vyrai, jaunesni, labiau pasiturintys, patriotiškai nusiteikę, prita-

riantys demokratinėms vertybėms ir labiau patenkinti savo gyvenimu žmonės.

Tyrimas atskleidė, kad ketvirtadalis Lietuvos gyventojų pabėgėliams jaučia užuojautą, tačiau dominuoja neigiamas požiūris į pabėgėlius. Paklausti, kaip būtų linkę elgtis, jei Lietuvoje smarkiai jų padaugėtų, trečdalis žmonių stengtųsi juos tiesiog ignoruoti, ketvirtadalis – jų šalintųsi, tiek pat – stengtųsi susipažinti arba padėti, o mažesnė dalis būtų pasirengusi prieš juos protestuoti arba kitaip reaguotų neigiamai.

Baus už terorizmo rėmimą

Vilnius (ELTA) – Seimas priėmė Baudžiamojo kodekso pataisas, reglamentuojančias atsakomybę už terorizmo rėmimą.

Nustatyta, kad laisvės atėmimu iki 10 metų bus baudžiamas ne tik tas, kas tiesiogiai ar netiesiogiai rinko, teikė lėšas ar kitą turtą arba teikė kitokią materialinę paramą kitam asmeniui, žinodamas arba siekdamas, kad šis turtas, parama ar jų dalis būtų panaudota teroristiniam ar su teroristine veikla susijusiam nusikaltimui daryti (kaip yra nustatyta šiuo metu galiojančiame kodekse), bet ir rengti. Taip pat jei ta pa-

rama skiriama ne tik vienam ar keliems teroristams, bet ir grupei, kurios tikslas – daryti teroristinius nusikaltimus, arba asmenims ar grupėms, kurie verbuoja, rengia teroristus ar kitaip dalyvauja teroristinėje veikloje.

Laisvės atėmimu iki septynerių metų bus baudžiami ne tik teroristus rengiantys asmenys, bet ir tie, kurie, siekdamai gautas žinias ar igūdžius panaudoti teroristiniais tikslais, sistemingai rinko specialias žinias ar igijo specialių igūdžių, būtinų teroristiniam nusikaltimui rengti, daryti arba dalyvauti darant teroristinį nusikaltimą.

Ėmėsi vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose

Vilnius (ELTA) – Seimas pritarė pristatytam įstatymo projektui dėl vardų ir pavardžių rašymo, pritarė po pateikimo ir alternatyviam dokumentui.

Į Seimo plenarinių posėdžių salę jis turėtų sugrįžti birželio 20 d.

Vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumentuose įstatymo projekte siūloma įtvirtinti pagrindinį principą – asmenvardžiai Lietuvos Respublikos piliečių asmens dokumentuose turi būti rašomi valstybine kalba. Projekte numatyta, kad nelietuvių tautybės asmens vardas ir pavardė Lietuvos išduodamuose asmens dokumentuose rašomi lietuviškais rašmenimis, o šio asmens prašymu jo vardas ir pavardė

rašomi su lietuviška galūne arba be jos.

Siekiant išspręsti nelietuvių tautybės piliečiams kylančius sunkumus, siūloma nustatyti, kad užsieniečių, įgijusių Lietuvos Respublikos pilietybę, taip pat su užsieniečiu santuoką sudariusio ir jo pavardę paėmusio Lietuvos Respublikos piliečio bei tokių santuoktinių vaikų prašymu jų vardai ir pavardės paso kitų įrašų skyriaus pirmajame puslapyje arba kitoje asmens tapatybės kortelės pusėje papildomai įrašomi lotyniško pagrindo rašmenimis, dokumento šaltiniu laikant kitos valstybės išduotą asmens dokumentą. Kitiems nelietuvių tautybės asmenims vardas ir pavardė jų prašymu galės būti įrašyti Vyriausybės nustatyta tvarka.

M. Flynn gali tapti Maskvos šantažo taikiniu

Washingtonas (BNS) – Baltieji rūmai sausį įspėjo, kad Donald Trump patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Michael Flynn gali pakliūti į Rusijos šantažo pinkles.

D. Trump griežtai atmetė kaip „pramaną“ prielaidą, kad jo komandos nariai bendradarbiavo su Rusija, o Kongreso atliekamoms tyrimams dėl numanomo Maskvos kišimosi į JAV rinkimus pavadino mokėsių mokėtojų pinigais finansuojamu „beprasmiu erzeliu“.

Barack Obama generaline prokurore paskirta Sally Yates, kurią D. Trump atleido vos pradėjęs eiti prezidento pareigas, kartu su buvusiu nacionalinės žvalgybos direktoriumi James Clapper davė parodymus Senato teismų komiteto posėdyje.

S. Yates patvirtino pranešimus, kad šeštą D. Trump administracijos darbo dieną ji pasakė Baltiesiems rūmams, jog buvęs karinės žvalgybos vadovas M. Flynn nepateikė viceprezidentui Mike Pence visos informacijos apie savo pokalbius su Rusijos ambasadoriumi Washingtone, todėl gali tapti Maskvos šantažo taikiniu.

Tačiau D. Trump tik po 18 dienų M. Flynn atleido.

Per Senato komiteto posėdį ji nepasakė, apie ką 2016 metų gruodį M. Flynn diskutavo su ambasadoriumi Sergejui Kisliaku per virtinę pokalbių telefonu, kurių slapta klausėsi JAV žvalgyba.

M. Pence sakė, kad M. Flynn paneigė, jog kalbėjosi su ambasadoriumi apie sankcijas, kurias B. Obama ad-

M. Flynn (k.) ne kartą buvo susitikęs su V. Putinu – dėlto gali būti šantažuojamas Kremliaus. Wctrib.com nuotr.

ministracija paskelbė Rusijai už kišimąsi į JAV rinkimų procesą.

S. Yates, garsėjanti kaip griežta ir nepriklausoma prokurore, D. Trump nemalonėn pateko po to, kai sausį atsisakė palaikyti jo kontroversišką draudimą įvažiuoti į šalį kelių musulmoniškų valstybių piliečiams. Dėl to ji galiausiai neteko generalinio prokuroro posto.

Baigdamas savo prezidento kadenciją B. Obama dvi dienas po lapkričio 8-ąją vykusių rinkimų asmeniškai griežtai įspėjo D. Trump neskirti M. Flynn nacionalinio saugumo patarėju.

B. Obama 2014 metais atleido M. Flynn iš Gynybos žvalgybos agentūros (DIA) vadovo posto dėl prasto administravimo ir personalo valdymo.

Parodymus Senato komiteto posėdyje davė ir buvęs nacionalinės žvalgybos direktorius J. Clapper. Jis Rusijos kišimąsi į pernai vykusius rinkimus pavadino „garsiu signalu būti budriems ir imtis veiksmų prieš grėsmę mūsų demokratinės politinės sistemos pamatams“.

„Manau, dabar jie jaučiasi padrąsinti ir ateityje tęsti tokią savo veiklą čia ir visame pasaulyje, ir daryti tai dar intensyviau“, – pabrėžė J. Clapper.

D. Trump ir F. Macron susitiks gegužę

Washingtonas (BNS) – JAV prezidentas Donald Trump ir išrinktas Prancūzijos prezidentas Emmanuel

Macron susitarė susitikti vėliau ši mėnesį Briuselyje vyksiančio NATO viršūnių susitikimo kuluaruose.

Estijoje nuteistas Rusijos agentas

Talinas (BNS) – Talino teismas skyrė penkerių metų laisvės atėmimo bausmę Artiomui Zinčenkai, pripažintam neteisėtai bendradarbiavus su Rusijos karine žvalgyba.

Remiantis Valstybinės prokuratūros kaltinimu, Rusijos vyriausioji žvalgybos valdyba (GRU) užverbavo 30 metų A. Zinčenką 2009 metais. Manoma, kad jis 2013-ųjų iki suėmimo buvo aktyvus GRU agentas ir padarė žalos Estijos saugumui.

Slapta bendradarbiaudamas su užsienio valstybės tarnyba A. Zinčenką gaudavo užduočių iš GRU darbuotojų. Pagrindinės jo užduotys buvo rinkti informaciją apie valstybinės

svarbos ir gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančius objektus Estijos teritorijoje, o taip pat informacija apie sukarintos organizacijos „Kait-seliit“ karinės technikos perdислоkavimą.

Surinktą informaciją ir gautus reikmenis A. Zinčenką perduodavo GRU darbuotojams įvairiomis ryšio priemonėmis arba susitikęs su jais Sankt Peterburge.

A. Zinčenką yra Rusijos pilietis, tačiau nuo 2013 metų jis turėjo leidimą gyventi Estijoje.

Teismas pripažino A. Zinčenką kaltu ir skyrė jam penkerių metų laisvės atėmimo bausmę.

„Islamo valstybė“ kuria socialinį tinklą

Berlynas (ELTA) – „Islamo valstybė“ Europos policijos agentūros duomenimis, kuria savo socialinį tinklą.

Vykdamas kampaniją prieš ekstremistinę turinį internete, aptikta nauja IS platforma. Taip islamistai esą reaguoja į didėjantį žvalgybų, policijos ir technologijų koncernų, mėginančių užkirsti kelią IS propagandos sklaidimui internete, spaudimą.

IS iki šiol savo žinias pirmiausiai sklaidė per visiems prieinamus tinklus. Atsakomybę dėl teroro atakų ekstre-

mistai dažnai prisiima per jai artimą agentūrą „Amak“. Savo komunikacijai islamistai pernai ypač aktyviai naudojo pirmiausiai „Telegram“ programėlę.

„Facebook“ ir „Google“ politikų buvo spaudžiamos imtis priemonių prieš ekstremistinę turinį savo tinkluose ir apsunkinti koduotą tokių grupuočių kaip IS komunikaciją. Tačiau vis dar platinami kraują stingdantys vaizdo įrašai. IS internete paskelbtuose įrašuose ne kartą buvo rodomos žmonių egzekucijos.

VERSLO NAUJIENOS

Pajamų nelygybės Lietuvoje tyrimas

Iširtos socialinės nelygybės Lietuvoje priežastys.

Folia.com nuotr.

Pajamų nelygybė Lietuvoje iki socialinių išmokų artima skandinaviškai, bet su jomis – jau tik baltaniškai. Tai atskleidžia mokslininkų atliktas tyrimas „Pajamų pasiskirstymo veiksniai: darbas, kapitalas ir gerovės valstybė“.

Tyrimų duomenys namų ūkių lygmenyje rodo, jog, nors socialinė atskirtis Baltijos šalyse išlieka tarp didžiausių ES, pajamų nelygybė iki socialinių išmokų Lietuvoje ir Latvijoje panaši kaip Švedijoje ir Danijoje.

Tai mokslininkai vadina netikėtu atradimu. Tiesa, po pajamų perskirstymo Baltijos šalys jau atsiduria vienoje gretoje su Rumunija, Bulgarija, Graikija.

Mokslininkai nustatė, kad, skirtingai nei Šiaurės valstybėse, Baltijos šalyse perskirstomasis vaidmuo labai menkas, mokesčių sistema nelygybės taip pat beveik nemažina (šiek tiek daugiau Estijoje). Kita vertus, Estijos senatvės pensijų modelis orientuotas jau į didesnę pajamų persikirstymą.

Šiuo metu Lietuvos materialios gerovės pagrindas – BVP – pasiekė tris ketvirtadalius ES vidurkio. Dar 75 proc. jo sudaro žmonių gaunamos pajamos: atlyginimai, įvairios išmokos, pajamos iš savarankiškos ūkinės veiklos ir pan.

Tai, tyrėjų vertinimais, turėtų būti solidus pagrindas visų sluoksnių gerovei, jei ne egzistuojanti didžiulė pajamų nelygybė.

Deja, žmonės pastebi, kad gyvenimas gerėja lėčiau, nei tikimasi, ypač lyginant su ekonomikos augimu.

„Tai yra ne vien Lietuvos, bet ir kitų pasaulio valstybių aktuali problema, ir pagrindinė priežastis – lėčiau nei kapitalo grąža augančios gyventojų pajamos“, – komentuoja Romas Lazutka, socialinės apsaugos ir darbo ministro patarėjas, Vilniaus universiteto profesorius.

Takosyra akivaizdi

Tyrėjai skaičiuoja, kad šiuo metu penktadalis didžiausias algas uždirbančiųjų gauna apie 50 proc. visų Baltijos šalyse išmokamų algų ir ši dalis didėja. O 20 proc. mažiausiai uždirbančiesiems tenka tik apie 4-5 proc. viso algų fondo. Algų skirtumai tarp lyčių yra didžiausi Estijoje, tarp miesto ir kaimo –

Lietuvoje.

Tyrimas rodo, kad Baltijos šalių visuomenės sunerimusios dėl pajamų nelygybės. Didžioji dauguma norėtų skandinaviškos ar net dar lygesnės visuomenės. Apie 90 proc. apklaustų lietuvių ir apie 80 proc. estų visiškai sutinka arba sutinka, kad valstybė turi sumažinti pajamų nelygybę.

Kita vertus, skeptiškai vertinamas profsąjungų ir dalies valdančiųjų valstiečių-žaliųjų politikų siekis Seime lankstesnius darbo santykius įtvirtinančios naujos Darbo kodekso redakcijos išgaliojimą nuo š. m. liepos susieti su darbdavių raštišku išpareigojimu didinti atlyginimus.

Žada pereiti prie darbų

Vyriausybė penktadienį patvirtino struktūrinių reformų kryptis ir prioritetinių darbų sąrašą, kuriame didelis dėmesys skiriamas socialinei apsaugai.

„Pagrindinis siekis – socialinės atskirties mažinimas ir žmonių gerovės augimas. Esu tikras, kad projektinis prioritetinių darbų valdymas ir nauja finansavimo tvarka leis pereiti nuo ‘popierinių planų’ prie realių pokyčių. Būtent į struktūrines reformas bus sutelktas visas Vyriausybės darbas ir resursai,“ – sako premjeras Saulius Skvernelis.

Bus siekiama užtikrinti nuoseklų socialinio draudimo pensijų didėjimą, atsivėlgiant į augančią ekonomiką, numatyta socialines išmokas susieti su minimaliu vartojimo krepšeliu, sukurti vienišo pensinio amžiaus asmens paramos sistemą, didinti finansines paskatas ir plėsti paslaugas jaunuoms ar vaikus auginančioms šeimoms.

Į prioritetinių Vyriausybės darbų sąrašą, be kitų darbų, taip pat įtraukta kryptingą regionų plėtra, mokesčių sistemos peržiūra, kokybinė švietimo ir mokslo sistemos pertvarka, viešojo sektoriaus ir valstybės valdomų įmonių veikos optimizavimas.

Vykdamas Vyriausybės prioritetinius darbus reikės sutelkti ne tik ministerijų pastangas, bet ir finansinius resursus, todėl Vyriausybė sudarys taip vadinamą „pokyčių krepšėlį“, kurio lėšos bus skiriamos šiems darbams įgyvendinti.

Dalius Simėnas „Verslo žinios“

Euro ir kitų valiutų santykiai (2017 metų gegužės 11 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,92 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,68 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,67 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,19 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,64 €

„Western Union“ atidarė Klientų patirties centrą

„Western Union“ tęsia plėtrą Lietuvoje – duris atvėrė jau ketvirtasis biurų pastatas Vilniuje. Jame įkurtas Klientų patirties centras, kuriame Lietuvos talentai prisidės prie tarptautinės kompanijos „Western Union“ klientų patirties gerinimo visame pasaulyje.

„Džiaugiuosi matydamas ‘Western Union’ plėtrą Lietuvoje. Klientų patirties centras praturtina kompanijos kuriamą inovacijų sklaidą visame pasaulyje. Inovacijos ir naujos klientų patirtys lems globalaus verslo augimą. Investuodami JAV verslininkai pritaiko geriausias savo verslo praktikas: puoselėja socialinę atsakomybę, saugią darbo aplinką, inicijuoja darbuotojų tobulėjimą, užtikrina teisingą atlygį, modernią darbovietę, pažangią klientų patirtį. Tai daro ir ‘Western Union’ Lietuvoje. Ši praktika kuria ilgalaikę verslo kultūrą ir sėkmę“, – „WU klientų patirties centro“ atidarymo progą kalbėjo JAV ambasadorė Anne Hall.

Atidarymo iškilnėse dalyvavusi Vyriausybės kanclerė Milda Dargužaitė pabrėžė kompanijos indėlį į inovacijų plėtrą. „Visos kompanijos, stebėdamos ‘Western Union’ veiklą, yra priverstos keistis, kad galėtų konkuruoti ir pritraukti darbuotojų. Labai smagu matyti Klientų patirties centro įkūrimą, nes būtent iš Lietuvos bus kuriamos klientų patirties inovacijos visam pasauliui“, – sakė ji.

„Western Union“ Klientų patirties centre sudarytos galimybės darbuotojams pasijusti klientais, paslaugų tarpininkais ir susipažinti su unikalais technologiniais sprendimais, leidžiančiais atlikti pinigų perlaidas visame pasaulyje per kelias minutes. Prisilietimas prie unikalios klientų patirties skatins tobulinti procesus ir taip

prisidėti prie „Western Union“ kompanijos augimo ir plėtos.

„Tai geriausias įvertinimas Lietuvai“, – teigia „Western Union“ Operacijų ir technologijų viceprezidentas John David Thompson. „Lietuvos kolegų indėlis į ‘Western Union’ verslo plėtrą yra negincijamas. Lietuviai svariai prisideda prie strategiškai svarbių sričių“.

Naujajame „Western Union“ pastate dirbs 900 darbuotojų.

Šiuo metu „Western Union“ Lietuvoje dirba 1 700 darbuotojų 34 tautybių, kalbančių 30 skirtingų užsienio kalbų. Centre atliekamos atitiktos teisės aktams (Compliance), apskaitos ir finansų, skaitmeninių paslaugų, operacijų, informacinių technologijų, personalo valdymo, rinkodaros ir kitos funkcijos.

WU Lietuvoje – vienas didžiausių globalių darbdavių Lietuvoje. 2016 m. „Western Union“ Lietuvoje buvo išrinktas geriausias Lietuvos darbdaviu bendroje kategorijoje ir finansų sektoriuje. Tais pačiais metais rugsėjo mėn. „Western Union“ Lietuvoje pripažinta Nacionaline įmonių socialinės atsakomybės čempione tarptautiniuose Europos verslo apdovanojimuose „European Business Awards 2016/17“. Šis įvertinimas suteiktas už socialinę ir kultūrinę atsakomybę, skaidrumą bei etiško verslo vertybių puoselėjimą. „Western Union“ Lietuvoje pelnė ir „Metų bendruomenės rėmėjo“ titulą Lietuvos Nacionaliniuose atsakingo verslo apdovanojimuose. 2015 m. Lietuvos darbo birža apdovanojo WU Lietuvoje už jaunimo integraciją į Lietuvos darbo rinką. Tais pačiais metais Investuotojų forumas įmonę pripažino Metų investuotoju.

ELTA

Vilniuje atidarytas Klientų patirties centras.

Juditos Grigelytės („Verslo žinios“) nuotr.

Milijoninis Vilniaus oro uosto keleivis

Vilniaus oro uostas aptarnavo pirmąjį šių metų milijoninį keleivį. Toks keleivių skaičiaus rezultatas pasiektas beveik dviem savaitėmis anksčiau negu praėjusiais metais. Įspūdingą augimo tempą demonstruoja ne tik sostinės, bet ir Kauno bei Palangos oro uostai. Šiomet jie aptarnavo 16 proc. daugiau keleivių negu pernai tuo pačiu metu.

Sparčiau nei Vilniuje aptarnautų

keleivių skaičius augo Kaune. Pirmąjį ketvirtį čia sulaukta 15 proc. daugiau nei tuo pačiu metu pernai. Keleivių skaičiaus augimą nulėmė trečdaliu išaugęs skrydžių skaičius.

Tačiau įspūdingiausią augimo tempą pirmąjį šių metų ketvirtį pademonstravo Palangos oro uostas, aptarnavęs net 66 proc. daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu pernai.

LRT

SVEIKATA

Sezoninė alerginė sloga

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Pagaliau sulaukėme šiltesnių orų. Nors saulutė ir nelepina savo spinduliais, tačiau gamta atgyja. Sužaliavo krūmai ir medžiai, pražydo pavasarinės gėlės. Šiuo nuostabių metų laiku žmonės pradeda varginti užsitiesusi sloga, čiaudulys, niežtinčios, ašarojančios akys. Šiais pojūčiais skundžiasi net 60 milijonų Amerikos gyventojų. Nors požymiai yra panašūs į ūmias virusines infekcijas, bet tai yra ne virusinis susirgimas, tai – sezoninė alerginė sloga. Koks tai susirgimas? Kas jį sukelia, kaip jo išvengti ir kaip gydyti priminsime šiame straipsnyje.

Sezoninė alerginė sloga – kas tai yra?

Sezoninė alerginė sloga – dažnai vadinama šieno karštige (angl. Hay Fever) išsivysto dėl padidėjusios imuninės sistemos reakcijos į augalų žiedadulkes. Jos metu vystosi lėtinis nosies gleivinės uždegimas, išsiskiria histaminas, kuris ir nulemia slogos požymius. Sloga, kuri atsiranda tam tikru metų laiku, vadinama sezonine alergine sloga. Didžiausia žiedadulkių koncentracija ore yra balandžio, gegužės mėnesiais. Dažniausiai organizmą alergizuoja medžių, krūmų, piktžolių žiedadulkės. Vasaros metu alergijų padidėja birželio, liepos mėnesiais. Šiuo laikotarpiu vyrauja žolių ir gėlių žiedadulkės. Be žiedadulkių alerginę slogą sukelia pelėsių sporos, namų dulkės, naminių gyvūnų pleiskanos, tabako bei židinio dūmai. Tokia sloga gali tęstis ištisus metus.

Sezoninės alerginės slogos požymiai

Alerginei slogai būdinga:

- užgulta nosis, skaidrios ir skystos išskyros;
- daugkartinis čiaudulys, atsirandantis rytais tik prabudus;
- paraudusios, niežtinčios, ašarojančios akys, šviesos baimė;
- sausas, dirginantis kosulys, ypač atsigušus, kai išskyros iš nosies patenka į gerkle;
- galvos ir gerklės skausmai;
- cypimas ausyse, sumažėjusi klausos, skonis ir uoslė;
- padidintas spaudimas sinusų srityje;
- pastovus nuovargis.

Sezoninės alergijos paplitimas

Alergine sloga serga apie 30 proc. pasaulio gyventojų. Amerikoje sloga kankina 10 proc. vaikų ir 7,8 proc. suaugusiųjų. Kasmet išleidžiama 3,4 milijonų dolerių alerginei slogai gydyti. Mieste gyvenantys serga 3 kartus dažniau nei kaimo gyventojai. Suaugusieji serga dažniau nei vaikai. Alergine sloga paprastai serga vyresni vaikai, nes organizmas išsijautrina per 3–6 žydėjimo periodus. Pastebėta, kad šie vaikai kūdikystėje buvo alergiški vaisių ir daržovių sultims. Manoma, kad alergine sloga dažniau serga vaikai gimę pavasarį ir vasarą. Būsimą mažylį reikia apsaugoti dar negimus. Nėščioji, jei yra alergiška, privalo vengti citrusinių vaisių, riešutų, medaus

bei karvės pieno. Kūdikius patartina kuo ilgiau maitinti krūtimi, taip sustiprinant imuninę sistemą.

Alerginės slogos diagnozės nustatymas

Diagnozė nustatoma įvertinant tai, kad slogos požymiai atsiranda kasmet tuo pačiu metu, žydint tam tikriems augalams; savijauta pablogėja saulėtą, giedrą, vėjuotą dieną; ligoniai, jei nėra alergiški namų dulkėms, geriau jaučiasi būdami patalpose.

Kartais diagnozei patvirtinti atliekami odos alerginiai mėginiai, kurių metu į odą sušvirkščiamas mažas alergeno kiekis. Diagnozė patvirtinama įvertinus odos reakciją į alergenus.

Kartais, kai asmenims negalima atlikti odos mėginių (vartojant kai kuriuos vaistus, sergant odos ligomis, esant anafilaksinio šoko pavojui), alergijos diagnozės patvirtinimui yra atliekami laboratoriniai kraujo tyrimai, kurių metu nustatomas padidintas IgE kiekis į žiedadulkių antigeną.

Gydymas

Jei alerginės slogos požymiai nėra stipriai išreikšti, specialaus gydymo nereikia, pakanka vaistinėse įsigyti be-receptinius antialerginius vaistus. Jei alerginė sloga kartojasi, jei yra pašalinis vaistų poveikis į medikamentus, jei juos vartojant nėra pagerėjimo, jei kartu yra ir kitos problemos, kaip nosies polipai, bronchinė astma ar dažnos sinusų infekcijos, tuomet reikalinga kreiptis į gydytoją. Jei vaikui alerginė sloga kartojasi, ir yra pavojus išsivystyti bronchinei astmai – specialisto pagalba yra būtina.

Gydymo tikslas yra sumažinti alergiją, išvengiant su alergenais kontakto, tačiau tai pasiekti gamtoje beveik neįmanoma, nes vėjas išnešioja žiedadulkes gana dideliu atstumu. Galima tik sumažinti alergenų poveikį:

- pasilikti patalpose, kai ore yra aukšta alergenų koncentracija (saulėtą, vėjuotą dieną), lauke stengtis būti rytais ir vakarais;
- vengti pūtiklių, pučiančių orą iš lauko, neatidarinti langų bei durų;
- nedžiovinti lauke rūbų;
- atėjus iš lauko, išskalbti rūbus ir nusimaudyti po dušu;
- dirbant lauke naudoti apsaugines kaukes ir akinius nuo saulės;
- oro vėsintuvuose naudoti specialius HEPA (angl. High-efficiency particulate air) filtrus, kurie sulaiko žiedadulkių sporas;
- ruošiantis atostogauti, pasirinkti vietas prie vandenynų ar įlankų, kur žiedadulkių koncentracija yra mažesnė;
- susipažinti su augalų žydėjimo terminais, sudaryti orientacinį žydėjimo kalendorių.

Gydymas vaistais

Alerginės slogos vaistai neišgydo, bet sumažina nemalonius požymius. Alerginės slogos gydymui yra vartojami bereceptiniai antihistamininiai vaistai. Jie nestabdo histamino išsiskyrimo (kaip buvo galvojama anksčiau), neišterpia į reakcijas tarp antigenų ir IgE antikūnių, bet apsaugo audinius

nuo alerginio atsako padarinių.

Ankstesnės kartos antihistamininiai vaistai, kaip *Benedryl*, *Dimetapp* yra plačiai vartojami, bet sukelia mieguistumą. Šiuo metu yra vartojami antros kartos vaistai, nesukeliantys mieguistumo (non-sedating). Tai *Claritrin*, *Allegra*, *Zyrtec*. Pastaruoju metu pradėti vartoti nauji antihistamininiai vaistai, tokie, kaip *Bilastine* (*bilastene*), *Xyzal* (*levocetirizine*), kuriuos galima įsigyti tik su gydytojo receptu. Su gydytojo receptu taip pat galima įsigyti antihistamininį purškalą į nosį *Azelin* (*Azelastine*).

Dekongestantai – vaistai, kurie sumažina nosies gleivinės paburkimą, atlaisvina kvėpavimo takus ir palengvina kvėpavimą. Jie vartojami skysčių, tablečių ir purškalų pavidalu. Tai *Sudaf*, *Actifed*, *Afrin*. Geriamieji dekonjestantai didina kraujo spaudimą, todėl atsargiai vartoti asmenims su padidintu kraujo spaudimu. Be to, jie ap sunkina šlapinimąsi asmenims, turintiems padidintą prostatą.

Esant stipriai išreikštiems alergijos požymiams gydytojai išrašo į nosį purškiamus kortikosteroidus. Tai *Beconase*, *Rinocort*, *Nasonex*. Šiuo metu vaistinėse galima įsigyti bereceptinius hormoninius purškiklius, kaip *Flonase* (*Fluticazone Propionate*) ir *Nasocort* (*Triamcinolone Acetonide*). Purškiamieji hormonai yra gana saugūs išoriniam naudojimui, nors kartais gali dirginti nosies gleivinę. Prieš įpurškiant vaistus siūloma nosies lankas sutepti vazelinu (*Petrolleum Jelly*) ar panaudoti druskinus purškiklius, kad palaikyti nosies landose drėgmę bei sumažinti pašalinį vaistų poveikį. Purškdami stenkitės nepurkšti ant nosies pertvaros.

Imunoterapinis gydymas

Kartais, kai vaistai ir natūralios priemonės neduoda norimo rezultato, kai asmenys nori visiškai pasveikti, kai vyresniems nei 7 metai vaikams gresia bronchinė astma išsivystymas, naudojamas specifinis imunoterapinis gydymas (*Allergy shots*). Tai yra gydymas laipsniškai didėjančiomis alergeno dozėmis siekiant sukelti vadinamąją imuninę toleranciją – vienintelis terapinis būdas keičiantis natūralią alerginės ligos eigą. Gydymo įstaigose, nustatius alergeno rūšį, po oda švirkščiami maži alergeno kiekiai, jų dozė palaipsniui didinama. Vakcina sumažina organizmo jautrumą specifiniam alergenui, tuo pačiu sušvelnina alergijos požymius ir sumažina vaistų poreikį. Pastaruoju metu specifinė imunoterapija atliekama ne

tik injekcijomis, bet ir *Staloral* (*Stallergenes*) poliežuvinėmis tabletėmis bei lašais. Gydymo kursas trunka nuo 3 iki penkerių metų.

Priklausomai nuo asmens amžiaus, organizmo atsako, alergijos požymiai sumažėja ar visai išnyksta.

Natūralūs gydymo būdai

Sezoninių alergijų gydymas vaistais yra gana rezultatyvus, tačiau turi pašalinį veikimą, todėl dalis ligonių atsisako tradicinio gydymo ir renka natūralias priemones, tokias, kaip akupunktūra, homeopatiniai vaistai, augaliniai medikamentai. Prieš vartojant augalinius preparatus būtina pasitarti su gydytoju, nes ir jie gali turėti pašalinį ir alergizuojantį poveikį. Nepatartina jų vartoti nėštumo metu.

Homeopatiniai vaistai – tai specialiu būdu paruošti vaistai iš natūralių (augalinių, gyvulinių ar mineralinių) žaliavų, kurios skatina organizmą pačiam pasveikti. (JAV FDA niekada nepripažino jokio homeopatinio preparato, kaip saugaus ir efektyvaus gydymo būdo). Dažniausiai vartojami *Coryzalia*, *Sabadilla*, *Arsenicum iodatum*, *Ambrosia artemisiaefolia*.

Vienas iš augalinių preparatų, pasižymi alerginius požymius mažinančiu poveikiu, yra bioflavonoidas Kvercetas (*Quercetin*), randamas citrusiniuose vaisiuose, svogūnuose, česnakuose, žaliuoje arbatoje. Tokiu pat poveikiu pasižymi ir aštrioji dilgėlė (angl. Stinging Nettle).

Alergiją mažinti siūloma vartoti maisto produktus, turtingus omega – 3 riebalinėmis rūgštimis, tokiais, kaip žuvų taukai, menkės kepenys. Nepamirškite stiprinti imuninę sistemą vit. C ir cinku. Įtraukite į valgiaraštį česnakus ir svogūnus, kurie, nors patys sukelia ašarojimą, tačiau jie mažina uždegimą ir slopina alergijos požymius. Aštrūs produktai tokie, kaip krienai, garstyčios, aitriniai pipirai taip pat silpnina alergiją. Alergijai mažinti siūloma vartoti mažais kiekiais vietinių, neapdorotą medų.

Kvėpavimui palengvinti siūlomos įvairių eterinių aliejų inchiacijijos, o taip pat nosies ertmių praplovimai naudojant „neti puodelius“ (angl. Neti pot), kuriuos galima įsigyti vaistinėse. Parduodami kartu su druskinu tirpalu.

Už lango jau pavasaris. Būkite sveiki ir gėrėkitės spalvinga pavasario gamta!

Paruošta remiantis:

www.MedicineNet.com, www.MayoClinic.com, www.homeopathyplus.com, www.stallergenes.com, Wikipedia.lt

MANO VIRTUVĖ

Pavasariniai receptai

Smidrų salotos

Smidrai, arba šparagai (*asparagus*) – labai skani ir maistinga daržovė, tačiau vis dar sunkiai besiskinanti kelią ant lietuvio stalo. Maistui naudojami smidrų ūgliai – žali arba balti. Svarbiausia taisyklė juos ruošiant – nepervirti.

Reikės:

1 sv šviežių smidrų
pundelio gražgarstės lapelių (rukolos – angl. arugula)
6–8 putpelių kiaušinių
8–10 ančiuviių
3–4 oz kieto sūrio (Parmesan arba Gruyere)

Uždarui:

1/2 indelio alyvuogių
4–5 šaukštų alyvuogių aliejaus
pundelio petražolių
1/2 citrinos sulčių
jūros druskos, baltųjų pipirų

Smidrus virti pasūdytame vandenyje 5 minutes. Ištraukti ir sudėti į didelę lėkštę.

Minkštai išvirtus putpelių kiaušinius perpjauti per pusę ir uždėti ant smidrų.

Paruošti uždara. Iš alyvuogių išimti kauliukus, susmulkinti. Petražoles taip pat smulkiai supjaustyti. Sumaišyti kartu su alyvuogių aliejumi ir citrinos sultimis. Pagardinti druska ir pipirais. Paruoštu uždaru pašlakstyti salotas.

Ant viršaus uždėti ančiuviių, pabarstyti rukolos lapeliais, stambiomis sūrio drožlėmis ir patiekti.

Draugo fondas

4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629
tel. 773-585-9500

www.draugofondas.org

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį

Skaitykite www.draugas.org

4545 W 63 Street, Chicago, IL 60629

773-585-9500

Pyragas su špinatais ir rūgštynėmis

Reikės:

5–6 oz špinatų
5–6 oz rūgštynių
1 šaukšto sviesto
2 svogūnų
14 oz sausos neriebios varškės
3–4 oz kieto sūrio (Parmesan ar kt.)
3–4 oz alyvuogių
3 kiaušinių
saujelės smulkintų mėtų
saujelės smulkintų petražolių
žiupsnelio tarkuoto muskato riešuto
1 pakelio bemielių sluoksniuotos tešlos
jūros druskos, šviežiai maltų juodųjų pipirų

Orkaitę įkaitinti iš anksto iki 180 C (350 F).

Rūgštynes ir špinatus kruopščiai nuplauti, sudėti į įkaitintą keptuvę ir troškinti ant vidutinės ugnies 2–3 min., kol pradės skirtis sultys.

Nuėmus nuo ugnies supilti į sietą, kad nuvarvėtų skystis.

Keptuvėje įkaitinti sviestą, suberti smulkintus svogūnus, muskato riešutą ir patroškinti 2 minutes.

Į didelį dubenį sudėti per sietą pertrintą varškę, išplaktus kiaušinius, išmaišyti. Tuomet sudėti špinatus, rūgštynes, smulkintas mėtas, petražoles, tarkuotą sūrį ir alyvuoges. Viską išmaišyti.

Iškočioti tešlą, įdėti ją į kepimo formą, pakeliant kraštus. Tešlą ištepti alyvuogių aliejumi ir ant viršaus uždėti įdara. Tešlos kraštus gražiai užlankstyti suformuojant dailią briauną. Kepti įkaitusioje orkaitėje apie 35 min.

Skanaus!

Jūsų Indrė

PS. Šį pyragą galima kepti tik su špinatais arba tik su rūgštynėmis. Naudojant vien rūgštynes, reikės įberti žiupsnį cukraus.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

SIŪLO DARBĄ

„Gintaro“ vasarvietė Union Pier, MI, vasaros sezonui ieško vyro ūkio darbams. Apgyvendiname. Darbą pradėti kuo greičiau.
Tel. 269-469-3298

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

„Kazys Bradūnas. Archyvai“

Archyvinis leidinys

Sudarytoja ir teksto autorė – **Virginija Babonaitė-Paplauskienė**

Kaunas, Maironio lietuvių literatūros muziejus, 2016 m., 279 psl.

Šioje gausiai iliustruotoje knygoje

Virginija Babonaitė-Paplauskienė,

Maironio muziejaus Išeivijos literatūros skyriaus vedėja, sutelkė medžiagą, parinktą iš muziejuje saugomo Kazio Bradūno archyvinio rinkinio. Knygoje taip pat skelbiama nauja medžiaga, kurią pateikė Bradūno dukros Elena ir Lionė. Knyga vaizdžiai atskleidžia Kazio Bradūno gyvenimą ir kūrybą. Knygos skyreliai: Lietuva (1917–1944); Vokietija (1944–1949); Amerika (1949–1992); Lietuva (1992–2009); Kūryba. Kiekvieno skyrelio pradžioje – išsami Virginijos Paplauskienės parašyta įžanga. Knyga iliustruota poeto, jo šeimos, jo bendraamžių nuotraukomis. Knygoje atspausdinti poeto sukurtų eilėraščių rankraščių pavyzdžiai, jo laišakai, poezijos rinkinių viršelių atvaizdai. Knyga yra kartu ir Kazio Bradūno kartos, išeivių rašytojų, kultūrininkų veiklos istorija.

Į didelį dubenį sudėti per sietą pertrintą varškę, išplaktus kiaušinius, išmaišyti. Tuomet sudėti špinatus, rūgštynes, smulkintas mėtas, petražoles, tarkuotą sūrį ir alyvuoges. Viską išmaišyti.

Iškočioti tešlą, įdėti ją į kepimo formą, pakeliant kraštus. Tešlą ištepti alyvuogių aliejumi ir ant viršaus uždėti įdara. Tešlos kraštus gražiai užlankstyti suformuojant dailią briauną. Kepti įkaitusioje orkaitėje apie 35 min.

Skanaus!

Jūsų Indrė

PS. Šį pyragą galima kepti tik su špinatais arba tik su rūgštynėmis. Naudojant vien rūgštynes, reikės įberti žiupsnį cukraus.

Knygą „Kazys Bradūnas. Archyvai“ galite įsigyti

„Draugo“ knygynėlyje.

Kaina – 20 dol.

(Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc.,
persiuntimas paštu – 5 dol.)

Teiraukitės tel. 773-585-9500

1916 m. lapkričio 1 d. JAV lietuvių pastangomis Prezidento Woodrow Wilson paskelbta Lietuvos šelpimo diena – visoje Amerikoje JASV lietuviai rinko aukas nuo karo nukentėjusiems Lietuvos gyventojams šelpti.

Kovos ir palikimas Lietuvių emigrantų Amerikoje

Atkelta i 7 psl.

Nuo 1879 metų Miko Tvarausko „Lietuwiszkos Gazietos“ iki Antrojo pasaulinio karo Amerikos lietuviai leido beveik 150 laikraščių ir žurnalų, dalis kurių pasiekdavo Lietuvą. 1896 metais JAV įsteigta Tėvynės Mylėtojų Draugija daug metų leido knygas ir platinė jas Lietuvoje.

1894–1904 metais vien tik per vieną lietuvių banką Čikagoje į Lietuvą buvo persiųsta 4 milijonai dolerių, kurių vertė šiandieną būtų daugiau nei 85 milijonai dolerių. Lietuvių bankų Čikagoje buvo beveik tuzinas, buvo jų ir kituose miestuose.

JAV lietuvių pastangomis JAV prezidentas Woodrow Wilson paskelbė 1916 metų lapkričio 1 d. „Lietuvių diena“, per kurią visose Amerikos valstijose buvo renkamos aukos nuo karo nukentėjusiems Lietuvos gyventojams šelpti.

Iki pat Antrojo pasaulinio karo pradžios iš Lietuvos į JAV nuolat atvykdavo aukų rinkėjai rinkti aukas švietimo reikalams, mergaičių mokykloms, senelių prieglaudoms ir kitiems visuomeniniams tikslams. Tarp atvykusių aukų rinkėjų buvo dr. Jonas Basanavičius, Juozas Tumas-Vaižgantas, rašytoja Žemaitė ir daug kitų. JAV lietuvių širdys ir kišenės visiems dosniai atsiverdavo.

Net ir JAV lietuviai komunistai, kurie rėmė Lietuvos okupaciją, šiek tiek pasitarnavo lietuvių išlaikymui Tarybų Lietuvoje. Dėl to, kad lietuviai komunistai Amerikoje buvo veikliausi ir ilgiausiai išsilaikė, Maskva turėjo skaitytis su lietuviais. Todėl

beveik visuomet Maskvoje ir į Maskvos misijas Jungtinėse Tautose ar Washingtono būdavo įtrauktas nors vienas lietuvis. Taip nebuvo elgiama su kitomis Sovietų Sąjungos sudėtyje buvusiomis mažomis tautomis.

Ir per visus nesutarimus, vargus ir kovas pirmieji JAV lietuviai įsteigė lietuviškų parapijų ir pastatė bažnyčių daugiau nei 100.

Po Antrojo pasaulinio karo antrosios bangos lietuviai pasinaudojo tomis pirmos bangos statytomis bažnyčiomis, susirinkimo salėmis, įkurtais laikraščiais. Todėl, kad antrajai bangai nereikėjo rūpintis savų bažnyčių statyba ir laikraščių steigimu, jie galėjo paskirti daugiau energijos į kultūrinę ir politinę veiklą.

JAV lietuvių antroji banga paruošė ir išleido garsiąją Bostonišką Lietuvių enciklopediją. Išleido daug knygų. Įsteigė lituanistinių mokyklų tinklą. Pastatė kultūros namus – Pasaulio lietuvių centrą ir kitus. Iki nepriklausomybės atstatymo savo politine veikla jie neleido pasauliui užmiršti, kad Lietuva okupuota.

Dabar atvykstančioji lietuvių emigrantų trečioji banga perima esančias lietuvių organizacijas, gausiai siunčia savo vaikus į antros bangos įkurtas šeštadienines lietuvių mokyklas ir naudojami kitomis lietuviškoms paslaugomis.

Bet viskas prasidėjo nuo lietuviškų pamatų Amerikoje, kuriuos pastatė tie bemoksliai kaimo bernai ir mergos, atbėgę prieš 100 metų iš Rusijos caro nuskurdintos Lietuvos.

Pabaiga

Laima Žliobienė, gyvenanti **Lemont, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 80 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdus ačiū už paramą.

Bronė Kremeris, gyvenanti **La Grange Park, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

John V. Černius, gyvenantis **Glendale, CA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

Lietuvos viešojoje erdvėje stinga nuomonių įvairovės

Atkelta iš 3 psl.

Europa aižėja nuo nesutarimų įvairiais klausimais, o pirmiausiai – dėl imigrantų antplūdžio. Ultra dešiniųjų jėgų atgimimas rodo, kad pasaulio bendruomenės nėra patenkintos savo padėtimi liberaliais principais grįstose valstybėse, kurios daugeliu atvejų tik tam tikrai saujelei išrinktųjų tampa ūkinės paskirties objektais. Lietuva nėra išimtis. Kokia Jūsų nuomonė?

Manau, kad turime neužmiršti to, ką patyrėme – ir kaip lietuviai, ir kaip europiečiai. Iš savų labiau turėtume girdėti Stasį Šalkauskį, Sofiją Kymantaitę-Čiurlionienę, Mariją Gimbutienę, Algirdą Julijų Greimą, Vytautą Kavolį. Pavojaingas yra ir lėkštas, primityvus liberalizmas, ir lėkštas, agresyvus nacionalizmas. Beje, dėl egoistiško nacionalizmo lietuvius yra išpėjęs ne tik Šalkauskis, bet ir Antanas Smetona. Hitleriui atėjus į valdžią Vokietijoje, jis tautininkams sakė: „Tai, kas lietuviška, turi būti ir žmoniška“ – mūsų tautiškumas negali prasiilenkti su žmoniškumu.

Apie libertarizmo, ideologija pavirsto liberalizmo pavojų dar pokario išeivijoje kalbėjo Vytautas Kavolis. Jo teigimu, pats liberalizmas neturi ideologinio turinio, laisvė yra tuščia be mūsų išpareigojimų.

Grėsmingas šiandien yra augantis biurokratinis piliečių ir tautų teisių varžymas, dangstomas liberalizmo ir demokratijos šūkiu. Žmonių bejėgiškumo jausmas, politinės tikrovės absurdo patyrimas ima provokuoti atoveiksmį. Ar tas atoveiksmis bus konstruktyvus, piliečių teises ir laisves stiprinantis, ar jas dar labiau paminantis? Tiek Lietuvai, tiek visam Vakarų pasauliui būtų reikalinga gyva, moraliai jautri, kūrybinga liberalizmo ir nacionalizmo, laisvės ir tautiškumo, dermė. Laisvos Lietuvos nebus be laisvo lietuvių. Jos nebus ir be laisvo lietuvių pilietinių išpareigojimų, be jo tautinės ištikimybės. O tautinė ištikimybė neatskirama nuo ištikimybės Europos kultūrai, Vakarų civilizacijai, kaip esminei mūsų lietuviškosios tapatybės daliai.

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlose automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sektite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
350 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Grantlex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vt. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kompiškinių Užieja
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Donatas Januta. „Lietuviški takai“, Vilnius, 2015 m., 300 psl.

Šioje gausiai iliustruotoje knygoje pristatomi San Francisco advokato, istorijos tyrinėtojo Donato Janutos rašiniai apie šiandienos ir praeities Lietuvą ir lietuvius.

Aptarti santykiai tarp lietuvių ir žydų. Pristatyti Lietuvos karžygiai, tarp kurių generolai Povilas Plechavičius ir Vincas Vitkauskas, bei kovojusieji Afganistane. Aprašyti Amerikos lietuviai komunistai, jų gyvenimas ir veikla, jų susikirtimai su į JAV atvykusiais „dipukais“. Prisiminti du Amerikoje gimę lietuviai, kurie Lietuvoje tapo mirtini priešai – partizanas Adolfas Ramanauskas ir išdavikas Juozas Markulis...

Daug kitų žmonių, įvykių ir vaizdų iš lietuvių gyvenimo bei veiklos rasite šiame rinkinyje. Autorius paseka ir lietuvių pėdsakus Baltarusijoje, Prūsijoje, Lenkijos Suvalkų krašte, Latvijoje. Knyga skirta visiems, kas domisi Lietuva, lietuviais, jų veikla ir gyvenimu.

Knygą „Lietuviški takai“ galite įsigyti „Draugo“ knygynelyje.

Kaina – 25 dol.

(Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.)

Teiraukitės tel. 773-585-9500

„Mano puikioji ledi“

Atkelta iš 9 psl.

Tačiau su malonumu stebėjau suktą Eliza tėvą, prieš savo norą tapusį „anglų džentelmenu“, Alfred P. Doolittle. Donald Maxwell – talentingas aktorius ir geras dainininkas. Jo šmaikštusis „Get Me to the Church on Time“, kartu su puikia Lynne Page choreografija tikrai tapo vienu iš didžiausių šio pastatymo perlų!

Nežinau, ar atmintyje iširėžę filmo su Audrey Hepburn ir Rex Harrison vaizdai ir beveik atmintinai žinomos frazės bei dainos padėjo žiūrėti šį režisieriaus Robert Carsen pastatymą (jo premjera įvyko Pary-

žiaus Théâtre du Châtelet, o Lyric šį sezoną mes matėme R. Carsen režisuotą „Eugenijų Oneginą“). Turiu prisipažinti, kad tikrai nekludė. Ir nusivylimo, kuris galėjo atsirasti, lyginant su G. Cukor šedevru, nebuvo. Man šis *My Fair Lady* spektaklis patiko. Bent laikinai ta „gražioji dama“ atrado naują pastogę – „On Wacker Drive Where She Lives“. Tad skubėkite ją pamatyti!

My Fair Lady rodomas iki gegužės 21 d. Civic Opera House, 20 N. Wacker. Bilietus galima užsisakyti tel. 312-827-5600 arba internetu www.lyricopera.org.

CHICAGO ANTIQUES+ART+DESIGN SHOW

Čikagoje – antikvarinio meno ir dizaino paroda

Gegužės 18–21 dienomis Čikagos Merchandise Mart pastato erdviame septintame aukšte vyks Čikagos senienų, meno ir dizaino paroda bei pardavimas. Joje dalyvaus beveik šimtas žinomų galerijų iš viso pasaulio, kurių specializacija yra antikvariniai baldai, dekoratyvinis bei taikomasis menas. Paroda apima platus laikotarpį – nuo antikos iki XX amžiaus. Rėmėjams skirtas parodos atidarymas ir apžiūrėjimas su vaišėmis bus ketvirtadienį, gegužės 18 d., nuo 6 iki 9 val. vakaro. Parodos lankymo valandos visuomenei – penktadienį, gegužės 19 d., ir šeštadienį, gegužės 20 d., nuo 11 val. ryto iki 7 val. vakaro, o sekmadienį, gegužės 21 d., nuo 11 val. ryto iki 5 val. popiet. Bilieto kaina – 20 dol. Daugiau informacijos: www.chicagoantiquesartdesign.com.

Kviečia **Kultūrų festivalis**

Gegužės 20–21 dienomis Skokie miestelyje vyksiančiame **Kultūrų festivalyje (Skokie Festival of Cultures)** antrą kartą bus įrengtas Lietuvos standas.

Dar prieš šventę, **gegužės 19 dieną, penktadienį, 7 val. v. vyks Tarptautinis trumpųjų filmų festivalis**. Tarpininkaujant LR generaliniam konsulatui, Lietuvai atstovaus 2007 metais režisierės **Jūratės Samulionytės** sukurtas filmas „Nerutina“.

Gegužės 20 d., šeštadienį, 1 val. p. p. vyks festivalio atidarymas, o nuo 3:50 val. p. p. iki 4:05 val. p. p. didžiojoje scenoje šoks tautinių šokių grupė „Suktinis“ (vad. Giedrė Knieža).

Festivalis vyks lauke, **Oakton Park**, kuris yra šalia **Oakton Community Center (4701 Oakton St., Skokie)**, nuo 11 val. ryto iki 7 val. vakaro. Tai puiki vieta praleisti laiką visai šeimai – vaikams tikrai yra ką veikti.

<http://draugokalendarius.org>

Mylima mama, sesuo, senelė, prosenelė ir teta

A † A VERONIKA MILDA ČEKANYTĖ MATUZIENĖ

žemišką kelionę užbaigė 2017 m. gegužės 8 d. savo namuose, sulaukusi 92 metų.

Gimė 1924 m. rugpjūčio 1 d. Ukmergėje, Lietuvoje.

Buvo duktė a. a. Veronikos ir Antano Čekanių, žmona a. a. Juozo Barzdos ir a. a. Angelo Matuzo, sesuo a. a. Aldonos Nekrašienės.

Nuliūdę liko: duktė Sabina (Barzdaitė) Dambrauskienė su vyru Edvardu; anūakai Nikolas, Danisa (Jay) Moore ir Ivas, proanūikai Julian ir Livia Moore. Lietuvoje – sesuo Gražina Saladūnienė, dukterėčia Jolanta (Česlovas) Sakalauskienė, sūnėnas Evaldas Nekrašius su šeimomis.

Atsisveikinimas su velione vyks gegužės 12 d. nuo 9 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127 th. St. Lemonte.

Šv. Mišios už a. a. Veroniką Mildą bus aukojamos 10 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje.

Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti Lietuvos vaikų globos būreliui „Saulutė“.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

*Begalinis Viešpaties pasaulis:
Žemė, žvaigždės ir dausų keliai.
Šiapus saulės ir anapus saulės
Šviečia vien tik Jojo spinduliai.*

*Begalinė upė Dievo laiko –
Be pradžios, be galo, be krantų.
Jo ranka jos amžių srovę laiko,
Ir Jo rankoj esam – aš ir tu.*

B. Brazdžionis. 1944

A † A BIRUTĖ SUŽIEDĖLIENĖ

Mirtis atėjo nekviesta, palikdama tik gražius prisiminimus ir netekties pilnas širdis.

Nuoširdžiai užjaučiame ir apkabiname VYTAUTĄ, netekusį mylimos žmonos ir brangios gyvenimo palydovės. Reiškiame gilią užuojautą svainiams AN-TANUI, ELIGIJUI, REMIGIJUI ir SAULIUI SUŽIEDĖLIAMS, visai giminei ir artimiesiems.

Pasigesime BIRUTĖS gerumo, nuoširdumo ir šypsenos. Tegul ji ilsisi ramybėje.

*Dėdienė Jadvyga Kliorienė ir
Živilė, Ona, Vytautas ir Kęstutis su šeimomis*

Prie kavos puodelio...

**POKALBIS SU
LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINIŲ KONSULŲ
ČIKAGOJE
MARIJUMI GUDYNU**

Birželio 11 d., sekmadienį,
12:30 val. p. p. (po 11 val. r. šv. Mišių)
Pasaulio lietuvių centro pokylių salėje

Kviečia Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“

Įėjimas – laisva auka.
Bus kavutė ir pyragėliai

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Gegužės 13 d., šeštadienį, 6 val. v. PLC** R. Riškienės salėje – „Grandies“ koncertas ir pokylis „Šių naktį per naktį gaideliai giedojo“. Po koncerto ir vakarienės – diskoteka su DJ Sauliumi.

■ **Gegužės 14 d., sekmadienį, po lietuviškų** šv. Mišių, Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje Brighton Parko Lietuvių Bendruomenės vyrų komanda JAV Motinos dienos proga ruošia pietus. Bus loterija ir įvairių staigmenų. Maloniai kviečiame dalyvauti.

■ **Lietuvos Dukterų draugijos valdyba kviečia** nares ir visus, besidominčius organizacijos veikla, į metinį ataskaitinį susirinkimą, kuris vyks gegužės 21 d. 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Bus kava ir užkandžiai.

■ **Gegužės 23 d., antradienį, 7 val. v. vyks** Pal. J. Matulaičio misijos vaikų choro „Vyturys“ (muzikos vadovas Darius Polikaitis) sezono užbaigimo koncertas. Visi kviečiami gausiai dalyvauti.

■ **Birželio 9 d., penktadienį, 7 val. v. Balzoko** lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) vyks Anna Reich fotografijų parodos atidarymas.

■ **Birželio 11 d. sekmadienį, 12:30 val. p. p.** kviečiame į renginį „Prie kavos puodelio – pokalbis su LR generaliniu konsulu Marijum Gudynu“. Jis vyks Pasaulio lietuvių centre Lemonte, pokylių salėje. Įėjimas – auka. Bus kavitė ir užkandžiai. Kviečia Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“.

■ **Birželio 16 d., penktadienį, 7 val. v. Balzoko** lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) dainuos operos solistė Miglė Žaliukaitė (mezzo soprano), pianistė Eglė Perkumaitė. Jų koncertiniame repertuare išgarsite lietuviškas dainas ir arijas, kurių didžioji dalis buvo atrastos archyvuose, pirmą kartą įdainuotos ir išleistos šio dueto kompaktiniame albume „Forgotten Lithuanian Songs and Arias“. Girdėsite B. Dvariono, V. Klovos, M. Petrausko, V. Banaičio bei daugelio kitų kompozitorių kūrinius.

LR Generalinio Konsulo Čikagoje
Marijaus Gudyno
Išleistuvės

2017 m.
birželio 3d.
šeštadienį
2val.p.p.

Pasaulio Lietuvių centre
(14911 127th st., Lemont, IL 60439)
R. Riškaus salėje

● Iškilminga dalis ● Meninė programa ● Vaišės

Organizuoja dėkingos Čikagos apylinkių lietuviškos organizacijos

Pirmoji Komunija – šventė vaikams, tėvams ir visuomenei

Net du sekmadienius iš eilės, balandžio 30 ir gegužės 7 dienomis, Pal. J. Matulaičio misijoje Lemonte vyko Pirmosios Komunijos priėmimo šventės. Balandžio 30 dieną Pirmąją Komuniją misijoje šv. Mišių metu priėmė daugiau kaip 30 vaikų:
9 val. r. – Domas Samalionis (nuotrauka

viršuje kairėje);

11 val. r. – Ieva Abličinskas, Džiugas Akromas, Goda Balsys, Rokas Barniškis, Martynas Branevičius, Jūratė Davies, Lukas Didžgalvis, Emilija Gaidamavičius, Ema Gilvydytė, Monika Jačiunskaitė, Emilija Matukaitė, Aleksandra McCann, Kovas McCann, Greta Mel-

nikova, Lukas Mikutavičius, Matas Odinas ir Mantas Palubinskas (nuotrauka apačioje);

1 val. p. p. – Lukas Biasetti, Marius Chrapka, Matas Juknys, Tomas Novikas, Ieva Paškevičius, Matas Pocius, Andrius Stankus, Matas Vinkleris, Emilija Zeikus ir Kipras Zigmantas (nuotrauka viršuje dešinėje).

Kartu su sesele Laimute Kabišaityte vaikučius Pirmajai išpažinčiai ir Komunijai ruošė katechetės Janina Prialgauskienė ir Aida Kulikauskienė. Sveikiname vaikučius ir jų tėvelius ir kartu džiaugiamės šia gražia švente. Lai Jėzus, kuris atėjo į jūsų širdes pirmą kartą, bus geriausias jūsų draugas. Aukite Jo Meilėje ir draugystėje!

Pal. J. Matulaičio misijos info ir nuotraukos

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

